

ALUMINIJ

4

Časopis družbe Talum d. d. Kidričevo

APRIL 2015

Rekordna proizvodnja in prodaja rondelic
Mesečna proizvodnja rondelic je marca prvič preseгла 3.000 ton.

Iz vsebine

4 Četrtletje, ki daje potrditev in predstavlja izziv

5 Rekordna proizvodnja in prodaja rondelic

Red dot

6 Največ predlogov iz podjetja Kreativni aluminij

Obiskali so nas

7 Družba z nič odpadki?

8-9 Rešitve za odprti prostor

10 Talumov toplotni izmenjevalnik

11 Vrtnar se mora predati svojemu delu z dušo in telesom

12-14 Vse se je začelo z grahom – Intervju

15 Tekmovanje Case Study

16-17 Drugi o nas

18-19 Pomlad na vrtarniji – Reportaža

20 Cepljenje

21 Krvodajalka sem že več kot četrto stoletje

22-23 Hvala, ker ste darovali kri

24 Kaj pa Leonardo?

Po sledeh zgodovine našega kraja

25 Talumov Lahotni svet

26 Do zgodovinskega uspeha brez poraza

27 Milan, vedno boš z nami

Zmago Jeraj, umetnik

28-29 Fotoreportaža

30 Od A do Ž o rezervah

31 Križanka

Naslovnica: Rekordna proizvodnja in prodaja rondelic

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelusič, glavna urednica, Danica Hrnčič in Lilijana Ditrih, članici, ter Darko Ferlinc in Srdan Mohorič, zunanja člana.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Tiskarna Ekart d. o. o.

Tudi v Talum je **prišla pomlad**

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Pri naslovu sem si dovolila malce dobronamerne provokacije, saj je skupina Talum v prvem četrtletju leta 2015 po kar dolgem času poslovala pozitivno, kar pa ni naključje. Več o situaciji v aluminijški panogi in o poslovanju skupine Talum si lahko preberete v uvodnem nagovoru predsednika uprave Marka Drobniča. V nadaljevanju pišemo o dosežku in nagradi, s katerim se lahko pohvalijo naše delovne ekipe. Tako je družbi Talum Rondelice uspelo doseči rekordno proizvodnjo in prodajo rondelic, družba Kreal pa je skupaj s podjetjem Boxmark dobila prestižno nagrado red dot.

Marca se je dvorana v restavraciji Pan v Kidričevem za en dan prelevila v razstavni prostor in konferenčno dvorano, saj smo pripravili dogodek, ki smo ga promovirali pod imenom Rešitve za odprti prostor. Da pa pomlad s svojimi prijetnimi temperaturami misli resno, se je prvič pokazalo drugo soboto v aprilu. Lahko rečemo, da je vreme vrtnariji Revital tokrat šlo na roko, saj so prijetne temperature skupaj z mamljivo ponudbo zelenjave, zelišč in rož na dan

odprtih vrat privabile dosti več ljudi kot pretekla leta. V zastekljenih rastlinjakih smo lahko občudovali pisanost cvetja in si na delavnicah pridobili koristne informacije. Več o vrtnarjenju si lahko preberete v tokratnem intervjuju, reportaži in v rubriki Moj delovni dan.

Pomlad je obdobje, ko si zaželimo spremembe. V okviru dejavnosti za zdravje Zdravo Talum se lahko lotite novega izziva in naredite nekaj dobrega za svoje telo. Na oglasnih deskah so bili izobešeni plakati, ki so vas nagovarjali, da prenehate kaditi. Ste sprejeli izziv?

Tudi v našem projektu, ki se zaključuje konec aprila, je še vedno zelo živahno. Otroci v vrtcih so tako pripravili modno revijo, pisali so zgodbe o Planetu Alum in se lotevali drugih ustvarjalnih izzivov.

Za dobro voljo so poskrbeli tudi nogometaši NK Aluminij, sekcija starejših dečkov U-15, ki so po osmih letih dosegli zgodovinski uspeh. ▣

»Pomlad je obdobje, ko si zaželimo spremembe.«

Četrletje, ki daje potrditev in predstavlja izziv

MARKO DROBNIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma

Vse od leta 2008 naprej, ko se je situacija tudi v aluminijški panogi zaostila zaradi globalne ekonomske krize, smo se soočili z izzivi preživetja. V zadnjem srednjeročnem obdobju so nas iz leta v leto spremljali negativni poslovni izidi in tudi v letu 2014 je bilo tako. Stanje na področju proizvodnje in predelave aluminija je zaznamovalo nenehno in hitro nihanje ter spreminjanje cene aluminija na Londonski borzi kovin (LME), ki ni več odraz fizičnega obsega ponudbe in povpraševanja na trgu, temveč posledica finančnih in dodatno še trgovskih špekulacij. Predvsem zadnje, pri čemer so še posebej izstopali dolgi dobavni roki za dobavo primarnega aluminija iz borznih skladišč, katerih lastniki so finančni skladi in veliki trgovci z aluminijem, to pa je povzročilo rast premij primarnega aluminija in posledično še livarskih zlitin in drogov. To je nekoliko ublažilo in izničilo nihanja borzne cene aluminija in tako pozitivno vplivalo tudi na naše poslovanje.

Ob visoki ceni električne energije, zaznamovani z nadpovprečno visokimi prispevki in dajatvami na energijo v primerjavi s tistimi, ki jih ima konkurenca v panogi, smo se v zadnjem obdobju ukvarjali s preživetjem in večino svojih aktivnosti usmerjali v izvajanje racionalizacijskih ukrepov zaradi vzdrževanja potrebnega obratnega kapitala in likvidnosti.

Kljub težavnim okoliščinam za poslovanje in kljub nestabilnosti trgov v Evropi smo dosegli rast prodaje in uresničevali strateške usmeritve na področju razvoja in prestrukturiranja. Posledica razvojnih aktivnosti, ki sledijo uresničevanju strateških usmeritev z namenom prestrukturiranja programov v skupini Talum, je bila lani za 9 odstotkov povečana vrednost prihodkov iz prodaje pri programih z zelo visoko dodano vrednostjo glede na leto 2013.

In če smo poslovno leto 2014 še vedno zaključili z negativnim poslovnim izidom v višini 4,7 milijona evrov, kar pa je bilo za skoraj 300 odstotkov bolje kot leta 2013, je poslovni izid v prvem četrletju leta 2015 po kar dolgem času spet pozitiven. Nekaj je k temu prispeval trg z višjimi premijami, nekaj trenutno ugodno razmerje med ameriškim dolarjem in evrom,

nekaj pa diferenciacija naših programov s povečevanjem dodane vrednosti kot posledica strategije prestrukturiranja.

Prvo četrletje letošnjega leta torej potrjuje, da je strategija, ki smo si jo zastavili, prava in daje ekonomske rezultate. Brez spreminjanja strategije prodaje z usmerjanjem h končnemu kupcu (predvsem na področju drogov), optimizacije proizvodnih procesov in spremembe prodajnih programov (področje livarskih zlitin), nadgradnje ter diferenciacije tam, kjer dosegamo višje dodane vrednosti (rondelice, kjer ponovno podiramo rekorde v proizvodnji, ulitki, ki so lani prvič poslovali pozitivno, in storitve, ki jih z znanjem uspešno prodajamo tudi zunaj skupine) in poslovnega prestrukturiranja slabo stoječih programov nam zgolj trenutno ugodni trendi na področju povečevanja premij in tečajnih razmerij ne bi dali takšnega rezultata. Tudi novi programi kažejo potencial – tako z vidika aktivnosti na trgu kot z vidika nagrade, ki jo je za oblikovalski in izvajalski presežek prejel naš izdelek. Trenutna faza prehoda v konsolidacijo teh programov bo najzahtevnejša, bistveno bolj kot njihova iniciacija, in to tako z vidika obvladovanja procesov kot z vidika spreminjanja miselnosti in kulture v skupini Talum.

In zakaj so doseženi rezultati v prvem četrletju izziv? Zato, da nas trenutno stanje ne uspava ali da ne bi bili pretirano vzhičeni. Vztrajno in zavzeto moramo še naprej izvajati strategijo, sprejeti racionalizacijski ukrepi pa – ne glede na trenutni rezultat – ostajajo pomemben segment za zagotavljanje potrebnih likvidnih sredstev. Z reorganizacijo določenih procesov in programov bomo dodatno optimirali poslovanje ter reagirali na spremenjene zunanje dejavnike ter razmere v panogi. Kratkoročna stabilnost torej še ne pomeni tudi dolgoročne in to je izziv za naše naslednje srednjeročno obdobje. V zadnjih štirih letih smo z zaupanjem premagali težavno obdobje v naši zgodovini, kar je samo še ena potrditev za to, kako naprej. Vrednote, po katerih živimo in ki ustvarjajo kulturo podjetja, so poleg tržnih razmer in drugih spremenjenih okoliščin prinesle rezultat. ■

Rekordna proizvodnja in prodaja rondelic

Mesečna proizvodnja rondelic je marca prvič preseгла 3.000 ton. Proizvedli smo 3.009 ton oziroma v povprečju 97 ton na dan. Dosežek pomeni mejnik na naši razvojni poti, saj smo tako zapolnili razpoložljive proizvodne kapacitete pri površinski obdelavi in pakiranju rondelic.

TOMAŽ GODICELJ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

V prvem četrtletju letošnjega leta ohranja poraba rondelic na evropskem trgu pozitiven trend rasti. Indeksi letne rasti so sicer nižji kot v preteklih letih, a še vedno dovolj visoki, da se proizvajalci rondelic ponujajo nove priložnosti za povečevanje prodaje. Kako naprej z razvojem rondelic kot pomembnega proizvoda v skupini Talum, je vprašanje, s katerim se v vodstvu odvisne družbe ukvarjamo vsak dan. Zavedamo se pomena vseh razvojnih in investicijskih projektov, ki jih moramo čim prej realizirati, če želimo zagotoviti kapacitete za

nadaljnjo rast in povečevanje prodaje.

V letošnjem letu bomo na liniji za OT 1 stari livni stroj zamenjali z novim, večjim, za linijo OT 2 pa nabavili močnejša reduktorja za toplo in hladno valjarno. Oba projekta bosta pomembno prispevala k zagotavljanju višje produktiv-

nosti in predvsem kakovosti pri izdelavi traku za legirane rondelice.

Vsem, ki sodelujete v procesu izdelave rondelic, čestitam za rekordni dosežek in se zahvaljujem za vloženi trud ter prizadevanje. □

Pošiljka 3.000 ton rondelic

TALUM KREATIVNI ALUMINIJ

Red dot

Prestižna nagrada

V odvisni družbi Talum Kreativni aluminij smo v sodelovanju s podjetjem Boxmark ustvarili prestižno kolekcijo zunanjega pohištva Xtreme Outdoor, za katero smo marca prejeli nagrado red dot. Nagrada se nanaša na področje oblikovanja proizvodov.

ALBERT KOROŠEC

Na tekmovanju je kar 38 žirantov ocenjevalo 4.928 prispelih izdelkov iz 56 držav. Nagradili so najkakovostnejše in najbolj inovativne izdelke. Kolekciji pohištva Xtreme Outdoor je uspelo prepričati člane žirije, ki so nam podelili nagrado red dot za najvišjo kakovost oblikovanja.

Mednarodno tekmovanje, ki letos tako kot Talum praznuje 60. obletnico, se bo zaključilo na gala prireditvi v Essnu 29. junija 2015. Nagrada dokazuje, da je prestižna kolekcija, ki smo jo ustvarili sku-

paj s partnerji, resnično preplet finih materialov, visoke kakovosti in ambiciozne zasnove, ki s svojo dovršenostjo zapelje še tako zahtevnega kupca.

Ekipa Kreal o nagradi red dot

Nagrada je rezultat sodelovanja večje ekipe, ki jo sestavljajo posamezniki iz različnih podjetij, z različnimi znanji in izkušnjami. Uspelo jim jih je združiti in spremeniti v konkreten, vrhunski izdelek. Kratek razvojni cikel je pred ekipo in posameznike po-

stavljaj nenehne izzive, ki so jih reševali z voljo, zaupanjem, toleranco, predvsem pa s korektno komunikacijo ter upoštevanjem različnih mnenj slehernega posameznika. Postavljeni koncept samoorganiziranosti je bil eden ključnih dejavnikov uspešno izvedenega razvojnega procesa in nakazuje na velike razvojne potencialne za naprej.

Pomembno se je zavedati, da pripada nagrada celotnemu kolektivu Taluma. Talum je omogočil pogoje za delo ekipe in odprl vra-

ta inovativnosti ter povezovanju z drugimi podjetji, med katerimi sta ključna Aha Emmi in Boxmark, ter številnimi posamezniki, od priznane oblikovalke Sabine Zerezghi do delavcev za rezkalnimi ali varilnimi stroji, brez katerih izdelka ne bi bilo.

Verjamemo, da predstavlja prestižno pohištvo dopolnitev aktivnosti v smislu večje kreativnosti in inovativnosti na področju razvoja in implementacije podjetniških idej v prakso. □

Kaj je red dot

Red dot je ena najprestižnejših oblikovalskih nagrad na svetu. Nagrado za izjemne oblikovalske dosežke podeljujejo že od leta 1955. Z več kot 10.000 prijavi iz 60 držav izraža najvišje mednarodno priznanje na področju oblikovanja. Uvršča se med največja tekmovanja v oblikovanju, njena prepoznavnost pa iz leta v leto narašča. Red dot design award je nagrada, ki si je svetovni ugled in prepoznavnost pridobila zaradi načina organizacije tekmovanja ter nepristranskega ocenjevanja vrhunskih strokovnjakov iz sveta oblikovanja. Toda to ni le tekmovanje, saj ga spremljajo tudi razstava nagrajencev, svečana podelitev nagrad in letopis, v katerem so predstavljeni vsi nagrajenci.

Več informacij o red dot na <http://en.red-dot.org/>.

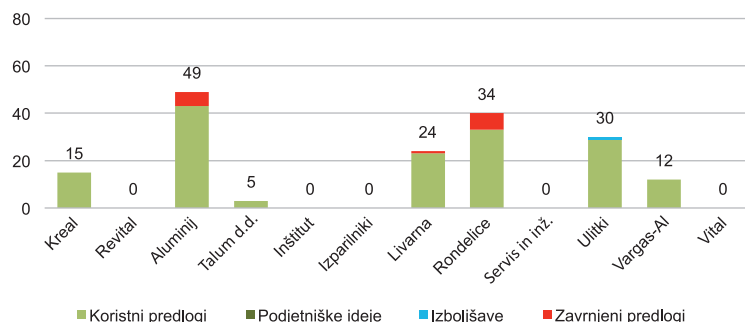
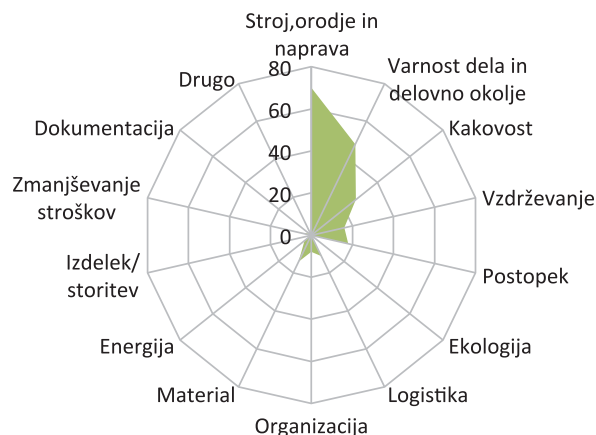
Največ predlogov iz podjetja Kreativni aluminij

PETER MEGLIČ

V obdobju od januarja do marca 2015 smo prejeli 169 inovacijskih predlogov, kar znaša 0,58 predloga na zaposlenega v skupini Talum. Skupina Talum tako trenutno še ne dosega zastavljenega letnega cilja, ki za to leto znaša 0,7 predloga na zaposlenega. Največ predlogov so v prvih treh mesecih tega leta prispevali v podjetju **Kreativni aluminij**, in sicer kar 10,6 predloga na zapo-

slenega. Cilj dosega tudi podjetja **Talum Aluminij**, **Talum Livarna**, **Talum Ulitki**, **Talum Rondelice** in **Vargas-Al**.

Predlogi, podani v prvem trimesečju, se nanašajo predvsem na področje strojev, orodij in naprav (70 predlogov) ter na varnost dela in delovno okolje (48 predlogov). Največ predlogov je dal **Peter Kropec** iz Kreativnega aluminija – v prvih treh mesecih kar 15. □

ODNOSI Z JAVNOSTMI

Obiskali so nas

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Hvala sodelavcem za pomoč pri organizaciji ogledov.

1. april 2015
Učenci OŠ Videm

11. april 2015
Prostovoljno gasilsko društvo Srednja vas v Bohinju

16. april 2015
Učenci OŠ Majšperk □

Učenci OŠ Videm

Družba z nič odpadki?

Strategija »Zero Waste« (nič odpadkov) pomeni uresničevanje koncepta preprečevanja ali zmanjševanja nastajanja odpadkov pri izvoru. »Zero Waste« je torej filozofija, ki spodbuja k preoblikovanju ciklov življenjske verige proizvodov tako, da bi bili vsi izdelki ponovno uporabni in torej ne bi končali kot odpadki.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

Ta tematika je bila obravnavana tudi na strokovnem posvetu na Ptuju v četrtek in petek, 9. in 10. aprila 2015. Za zmanjšanje količine odpadkov je treba začeti tam, kjer se odpadki ustvarijo – v gospodinjstvu in industriji. Omenjeni način kliče po izobraževanju ljudi, usmerjanju, ozaveščanju in spodbujanju k pravilnemu ravnanju z odpadki. Le tako bomo lahko sledili evropski zakonodaji, ki predvideva zmanjševanje odpadkov do leta 2020. Na posvetu je bilo poudarjeno, da je cilj družbe z nič odpadki sicer dober, vendar ne tudi v polni meri uresničljiv, torej nerealen. Oviro predstavljajo izdelki, proizvedeni iz odpadkov, saj morajo biti na visoki ravni po standardih kakovosti ter okoljsko in zdravstveno neoporečni.

Postavljeno hierarhijo celovitega ravnanja z odpadki določa tudi revidirana smernica 2008/98/ES o odpadkih. Osnove zanjo je Evropa vizionarsko postavila že leta 1975. Smernica zahteva, da je na prvem mestu **preprečevanje** na-

stajanja odpadkov, nato priprava odpadkov na **ponovno uporabo**, sledita **recikliranje** (tudi kompostiranje) in **druga predelava** (energetska predelava), na zadnjem mestu pa je **odlaganje**. Nova smernica IED (industrial emission directive) 2010/75/EU nadomešča smernico za dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaženje večjega obsega (IPPC-podjetja), odpadke pa prav tako obravnava tako, kot so opredeljeni v direktivi 2008/98/ES o odpadkih.

S celovito okoljevarstveno politiko in sprejetimi programi izvaja družba Talum aktivnosti s področja obvladovanja odpadkov za dolgoročno zmanjšanje količin odpadkov in stalnega izboljševanja ravnanja z njimi, pri čemer ni več odlaganja. Družba poleg tega izvaja dejavnost predelave in recikliranja odpadnega aluminijskega v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem, proizvodi pa izpolnjujejo vse stroge kriterije za kakovost ter varstvo okolja in zdravja pri uporabi v farmacevtski ali prehranski industriji. ▣

Rešitve za odprti prostor

Konferenca o materialih v prepletu kreativnosti

V četrtek, 26. marca 2015, je v restavraciji Pan v Kidričevem potekala konferenca z naslovom Rešitve za odprti prostor. Na dogodku so bile predstavljene konkretne rešitve, ki jih je podjetje Talum Kreativni aluminij razvilo v sodelovanju s podjetji Talumen, Boxmark in Vip-Virant. Predstavitvev je bila organizirana v obliki konference, na katero smo povabili uveljavljene strokovnjake s področja urejanja in uporabe zunanjih prostorov, s poudarkom na funkcionalnosti.

**ALBERT KOROŠEC,
RAJKO HABJANIČ**
FOTO: SRDAN MOHORIC

Albert Korošec:

Za nami je uspešno izvedena in dobro obiskana konferenca z naslovom Rešitve za odprti prostor, na kateri so strokovnjaki z različnih področij govorili o sodobnih materialih v prepletu kreativnosti, v živo pa so bile prikazane tudi kreativne rešitve za odprte prostore.

Tako je prof. dr. Rado Pišot nazorno predstavil težnjo po razvoju zunanje opreme, ki sledi potrebam današnjega časa ter upošteva probleme v zvezi s pomanjkanjem gibanja in vedno večjim

deležem časa, preživetega v sedečem položaju.

Na dobro počutje in zdravje vsakega posameznika vplivajo številni dejavniki, ki so se jih dotikali predavatelji v različnih kontekstih in opozarjali na njihove vplive. Med te dejavnike zagotovo sodijo ergonomija, svetloba, upoštevanje motoričnih sposobnosti in njihov pravilni razvoj, kar je poudarjeno tudi v naših programih. Vse pa zaokrožujeta skrb za upoštevanje potreb in želja uporabnikov različnih generacij in različnih telesnih sposobnostih. To je pomembno pri ustvarjanju odpr-

tega prostora kot družabnega okolja, prijaznega za vse skupine. Zaradi poudarjanja pomena celovitih rešitev pred samimi proizvođači je bil ključen namen konference spodbuditi razmišljanja o pomenu celovitih rešitev za ustvarjanje kakovostnih odprtih prostorov. Arhitekti, oblikovalci, projektanti ... so naši sodelavci in kritiki, zato je za nadaljnji razvoj pomembna izmenjava mnenj, kar smo s konferenco tudi dosegli. Seveda je celotno rdečo nit konference predstavljala tema o aluminiju. Njegove lastnosti so velikokrat slabo poznane, kar je tudi

eden od razlogov, da ga še vedno redko najdemo v opremi za zunanje odprte prostore. Pomembno sporočilo konference o nujnosti povezovanja med poslovnimi subjekti, ki so povezani z aluminijem in šolami, je poželo veliko odobravanje, predvsem pa so študentje arhitekture s svojimi inovativnimi idejami in predlogi pokazali, kako lahko manj znane lastnosti aluminija zelo koristno uporabimo v praksi.

Hvala vsem, ki ste sodelovali pri pripravah in izvedbi konference. Njeni rezultati se bodo šele pokazali, predvsem v nadaljnjem

Z leve: prof. dr. Rado Pišot, mag. Albert Korošec, Daniel Lačen, prof. dr. Grega Bizjak, doc. dr. Matej Bernard Kobav

Ali veste, da je letos mednarodno leto svetlobe?

Z razglasitvijo mednarodnega leta, ki se osredotoča na svetlobo in njeno uporabo, je OZN priznal pomen globalnemu ozaveščanju o tem, kako tehnologije, povezane s svetlobo, spodbujajo trajnostni razvoj ter zagotavljajo rešitve za globalne izzive na področju energije, izobraževanja, kmetijstva in zdravja. Svetloba igra pomembno vlogo v našem vsakdanjem življenju in je ena od osnovnih znanosti v 21. stoletju. Spremenila je zdravstvo, omogočila je mednarodno komunikacijo po internetu in je še vedno ključnega pomena za povezovanje kulturnih, gospodarskih in političnih vidikov globalne družbe.

Prestizna garnitura Xtreme Outdoor

Parkovne klopi, Kreal

mreženju med udeleženci konference in z novimi idejami na temo inovativne uporabe aluminija.

Rajko Habjanič:

Menim, da je bila konferenca zelo uspešna. Veliko angažiranja in truda posameznikov, ki so intenzivno delali dobra dva meseca, da so jo pripravili, je pripeljalo do odlične izvedbe. Domiselna postavitve in ureditev dvorane ter organizacija so bile skladne s tematiko in proizvodi, ki so bili na konferenci predstavljeni. Program podjetja Talumen je bil predstavljen s štirimi predavanji,

dve akademski predavanji sta bili o svetlobi, dojemanju svetlobe, merjenju svetlobnih veličin ter pomenu LED-svetil danes in v prihodnosti, eno predavanje o razvoju, zmogljivosti in prednosti svetlobnega modula LE 6, ki se vgrajuje v naša ohišja, ter še eno, v katerem so bili predstavljeni razvoj, prednosti in lastnosti pri nas razvitega ohišja cestnih svetilk Lumenova CCL06 in CCL12. Cestne svetilke so bile postavljene v dvorani in zunaj nje. Naši poslovni partnerji iz podjetja Vip-Virant so prikazali delovanje svetilk z regulacijo in komunikacijo

po napajalnih električnih vodih ter vklop svetilke s senzorjem. Atraktivne so tudi namizne refleksne svetilke.

Namen konference je bil promocija: čim učinkoviteje predstaviti proizvode in njihove prednosti. Seveda se moramo vprašati, koliko smo bili pri tem uspešni in ali smo nagovarjali prave ljudi, izbrali pravi način, pravi čas. Žal preprostega recepta za uspešno promocijo ni, odgovor na uspešnost pa prinese prodaja, vendar samo, če se z njo tudi aktivno ukvarjamo. Vsem, ki so pomagali, da je konferenca uspela, se zahvaljujem in

upam, da imajo še kaj energije za nadaljevanje dela na tem viharnem poligonu, da bi dosegli stopnjo potrebne donosnosti in nadaljnje rasti. Ta se ponuja za optimizacijo industrializacije razvitih proizvodov in širjenjem prodajne mreže.

Ko se Aluminij prelije v svetlobo, tema postane le še izgovor! □

Konferenca

Talumov toplotni izmenjevalnik

Sejem SolarExpo Milano 2015

Med 8. in 10. aprilom 2015 je v Milanu potekal sejem SolarExpo Milano 2015, na katerem so se predstavljali vsi pomembnejši ponudniki opreme za izkoriščanje sončne energije. Med drugimi se je tam predstavilo tudi slovensko podjetje Bisol, za katero je italijansko tržišče med pomembnejšimi.

FRANJO SKUBER
FOTO: RAJKO HABJANIČ

Sejem je imel tudi Talumov pridih, saj se je na njem predstavilo podjetje Eneray s.l.r., s katerim smo v družbi Talum Izparilniki začeli sodelovati na področju hibridnih fotovoltaičnih panelov (v nadaljevanju PVT). PVT-ji imajo zelo dobro lastnost, in sicer da v povprečju dosega 10 do 20 odstotkov večji električni izkoristek od navadnih fotovoltaičnih panelov, hkrati pa proizvedejo tudi večje količine tople vode s temperaturo med 30 in 40 °C. Ti PVT-sistemi so primerni za sisteme v kombinaciji s toplotno črpalko, pri čemer lahko po zagotovilih Eneraya za ogrevanje in proizvodnjo tople sanitarne vode porabijo manj električne energije, kot je ustvarijo.

V pogovorih z različnimi razstavljalci smo ugotovili, da je italijanski trg zelo zanimiv za take

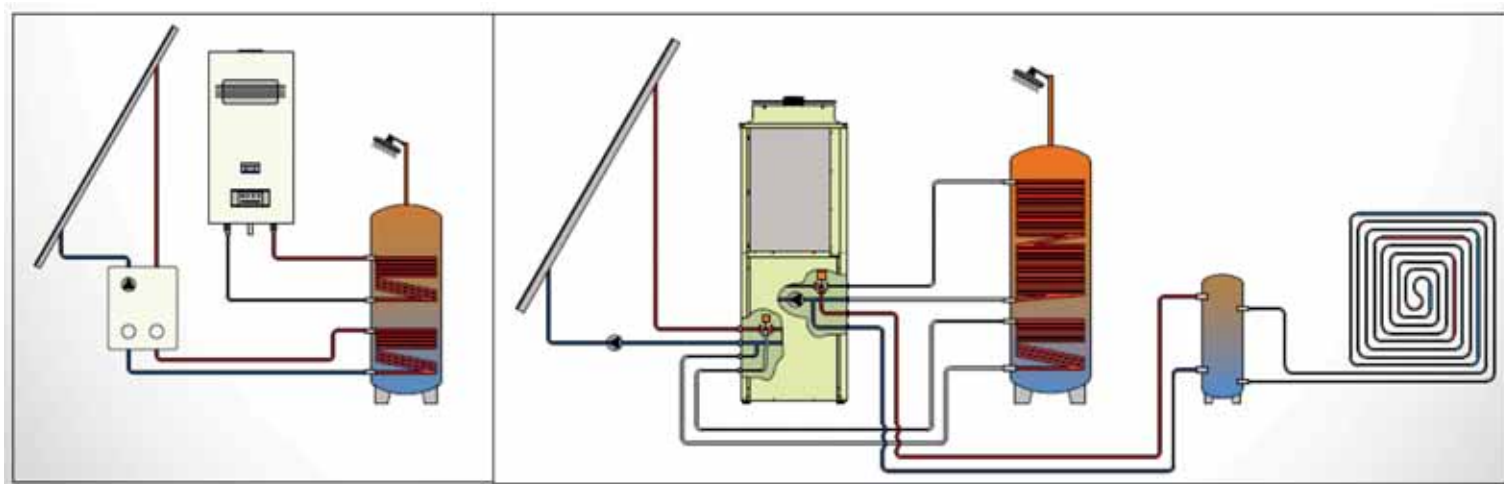
aplikacije, saj je cena električne energije za skoraj 100 odstotkov višja od cene električne energije v Sloveniji, investicije v takšne sisteme pa se povrnejo v nekaj letih. □

Sejem SolarExpo Milano 2015

Hibridni fotovoltaični panel:

- v povprečju dosega 10 do 20 odstotkov večji električni izkoristek od navadnega fotovoltaičnega panela,
- proizvede večje količine tople vode s temperaturo med 30 in 40 °C,
- primeren je za sisteme v kombinaciji s toplotno črpalko, pri čemer po zagotovilih Eneraya za ogrevanje in proizvodnjo tople sanitarne vode porabi manj električne energije, kot je ustvari.

Leva slika prikazuje možnost vezave PVT panela direktno na zalogovnik, desno pa je prikazana vezava PVT na toplotno črpalko.

Vrtnar se mora predati svojemu delu z dušo in telesom

DANICA REPNIK

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Moj delovni dan se začne ob 7. uri zjutraj in traja običajno do 3. ure popoldan. Na vrtnarijo pridem navadno 15 minut pred začetkom dela, da se v miru pripravim. S sodelavci se zberemo v jedilnici, kjer si izmenjamo mnenja in informacije, ki nam bodo v pomoč čez dan. Vsak izmed nas ima svoje redne zadolžitve, razdelimo pa si tudi naloge, ki se pojavljajo sproti. Moje delo je povezano z zelenjavo, ki jo naročajo kupci v veleprodaji. Naročila sprejemam telefonsko ali osebno – za telefonska naročila sem dosegljiva ves dan. Največ časa preživim v rastlinjakih z zelenjavo, kjer poskrbim, da so vsa naročila, ki sem jih prejela, dobro in ažurno izpolnjena.

V spomladanskem času pomagam pri sejanju zelenjave v platoje. Postopek poteka tako, da stroj stiroporne ali plastične platoje (prve uporabljamo za velike kupce) napolni z zemljo; platoji nato po tekočem traku potujejo do mesta setve. Tudi setev poteka strojno, pozorna pa moram biti, da v vsako celico pade le eno seme. Če se zgodi, da v celico pade več semen, odvečna odstranim s pinceto. Šobe za setev so različnih dimenzij, zato jih je treba večkrat zamenjati, kar je odvisno od semen in velikosti celic v platojih. Na koncu stroj posejana semena posuje z vermikulitom (sredstvom za vzdrževanje vlažnosti) in jih zalije. Skrbim tudi za semena v kalilnici. Semena je treba zalivati tako dolgo, dokler ne vzkalijo do konca. Ko so kalčki dovolj vidni, platoje prestavam v rastlinjake. Tam rastlinice prav tako zalivam in poskrbim, da zrastejo do velikosti, ko so primerne za prodajo. Sadike je v rastlinjakih treba zalivati ročno, dokler korenin ne poženejo iz platoja, takrat se šele lahko začnejo »potapljati«.

Sadike zelenjave je treba ves čas spremljati, saj se lahko pojavijo

različni škodljivci, ki rastlino uničujejo. Če ugotovim, da sadika ne raste tako, kot je bilo pričakovano, o tem obvestim našega tehnologa Istoka Marina. Ko rastlini zmanjka hranil, pa je potrebno dognojevanje.

Moje delo je zelo dinamično. Velikokrat se moram posvetiti tudi strankam, ki pridejo po naročeno zelenjavo. Pomagam jim jo naložiti v vozilo, nato pa jim izdam račun za plačilo. V nadaljevanju se dogovorimo o naslednjem naročilu, saj je veliko kupcev takšnih, ki redno kupujejo pri nas – pri izbiri zelenjave jim pomagam z nasveti. S temi strankami se dobro poznamo. Z leti smo zgradili zaupanje in dobre poslovne odnose. Rada imam delo z ljudmi, zato se vedno razveselim novih strank.

Če je med rednim delom kaj časa, priskočim na pomoč pri nalaganju lončnic iz rastlinjakov na prodajne vozičke za trgovine.

Prav v tem času presajamo paradiznik in papriko. To počnemo ročno in strojno. V rastlinjakih nenehno skrbimo za čistočo.

Med moje zadolžitve spada tudi skrb za konopljinu olje, ki ga stiskamo v Oljarni Krajnc v Framu. Ko je olje pripravljeno, ga pretočim v steklenice različnih velikosti ter ga pripravim za prodajo. V našem hladilniku mora biti vedno dovolj zaloge olja.

Na vrtnariji dela nikoli ne zmanjka, zato je pomembno, da se mu vrtnar predaja z dušo in telesom, da zanj živi. Pomembno je tudi znanje in nenehno izobraževanje, da lahko svetuješ strankam. Poznati moraš imena rož, zelenjave in zelišč ter značilnosti glede vzgoje in nege.

Če sem vas s člankom navdušila, vas vabim, da se oglasite pri nas na vrtnariji in se prepričate, da je vse tako, kot sem zapisala. Z veseljem se vam bomo posvetili in vam pomagali pri izbiri. □

Danica Repnik

Vse se je začelo z grahom

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Istok Marin
Vrtnarstvo Revital

Tokrat smo na pogovor povabili tehnologa Istoka Marina, ki je na vrtnariji Revital leto in pol zaposlen kot zunanji sodelavec. Ker je pomlad čas vrličkanja in balkonskih nasaditev, smo ga povprašali kakšni so letos trendi in kaj vse moramo pri nakupu rastlin upoštevati, če želimo, da bodo lepo zrastle.

Kako je fanta, ki se je rodil v velemestu v Kanadi, zaneslo na pot vrtnarstva?

Res je, rodil sem se v Torontu, ki velja za velemesto, in tisti čas nisem imel možnosti, da bi se srečal z zemljo, kaj šele z delom na njej. Osnovno šolo sem začel obiskovati v Kanadi, nato pa sta se starša odločila, da se preselimo v Slovenijo. Ko smo si uredili prvi družinski vrt, me je stvar zelo pritegnila. Dobil sem namreč svoj košček zemlje in prva rastlina, ki sem jo vanjo posadil, je bil grah. Za saditev graha je bilo tisti čas že relativno pozno, zato so bili starši malce skeptični. »Iz tega ne bo nič,« so mi dejali. A grah je kljuboval in naposled je sadika lepo zrasla in rodila lepe zelene stroke. S tem sta se začeli moja strast in ljubezen do gojenja rastlin.

Domnevam, da si se glede na svojo ljubezen do gojenja rastlin odločil za nadaljevanje šolanja v tej smeri.

Ja, po končani osnovni šoli sem se vpisal na Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in nadaljeval študij na smeri agronomija ter si pridobil naziv inženir agronomije, smer sadjarstvo in vinogradništvo. Že v srednji šoli me je najbolj pritegnilo področje vrtnarjenja, a žal kasneje, ko sem se vpisoval na fakulteto, nisem mogel izbrati te smeri, saj je

v Mariboru še ni bilo. Vrtnarstvo namreč v tistem času v Sloveniji še ni bilo tako popularno področje, kot je danes. Tako sem bil prisiljen vpisati smer sadjarstvo in vinogradništvo.

Veliko izkušenj si si verjetno pridobil tudi doma.

Ko se je družina preselila iz Toronta, smo si – kot sem že omenil – omislili družinski vrt. Začeli smo sami vzgajati sadike, in ko smo jih imeli kaj več, smo jih podarjali. Starša sta spoznala, da bi se s tem dalo tudi zaslužiti, in tako se je začel naš posel. Pred petindvajsetimi leti sta si tako omislila svojo vrtnarijo, ki deluje še danes in je prepoznavna pod imenom Vrtnarstvo Marin. Gre za klasično vrtnarijo, ki se ukvarja v vrtnarstvu. V študentskih letih sem na vrtnariji veliko pomagal in si na ta način zaslužil svoj prvi denar, pridobil pa tudi veliko izkušenj. Kot študent sem letno cepil in vzgojil okoli 7000 sadik vrtnic, kar je bilo moj prvi samostojen posel. Pri vrtnarjenju namreč ni dovolj samo teorija, pomembno je, da si določena znanja pridobiš z delom na zemlji.

Kaj vse je v domeni tvojih delovnih zadolžitev na vrtnariji Revital?

Na vrtnariji Revital sem kot zunanji sodelavec že leto in pol zaposlen

kot tehnolog. Proizvodnjo poznam že od prej, saj sem bil zaposlen v dveh podjetjih, ki sta bili dobavitelja vrtnarije Revital. Pomembno je, da sem kot tehnolog prisoten v rastlinjakih in da spremljam rast rastlin, kajti le tako lahko pravočasno in pravilno odreagiram, kadar gre kaj narobe. Vedno poudarjam, da delo tehnologu ni v pisarni, temveč v proizvodnji med rastlinami. Z njimi je treba ravnati tako kot z drugimi živimi bitji. Pomembno je tudi, da pravočasno planiramo pravi obseg vzgoje rastlin, ki je prilagojen povpraševanju oziroma predvidenim naročilom v prihodnosti, poskrbeti pa je treba tudi za potrebne količine sadilnega materiala, ki ga uporabljamo na vrtnariji. Tako kot je na drugih področjih, je tudi vrtnarstvo podvrženo spreminjajočim se trendom, ki jih je treba spremljati in se jim prilagajati.

Tehnolog se mora med drugim zavedati, da so pri delu pomembni njegovi sodelavci in kakovost njihovega znanja in dela, zato je med nami nenehno pretok informacij. Res imam občutek, da smo postali tim in da med nami vlada harmonija. Zelo me veseli, ko vidim, da sodelavci opazijo prve cvetove, nove barve pri kakšnih rastlinskih vrstah, da nismo »okuženi« samo z ekonomijo pridelave.

Iz povedanega lahko povzamem, da je za uspešnost vrtnarije pomembna sinergija vseh, ki so vključeni v proces.

Zelo pomembno je, da imaš kot tehnolog dobre sodelavce, ki jim lahko zaupaš. Z vsemi sodelavci se zelo dobro razumem in uspešno sodelujem z obema vodjema skupin, Nado in Marijano, saj se nanju lahko vedno zanesem. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem, tako direktorju Daniju in delavcem v komerciali kot tudi vsem v proizvodnji, da znajo prisluhniti in v ključnih trenutkih stopiti skupaj!

Videti je, kot da bi bili vrtnarji nekakšni vzgojitelji, po drugi strani pa tudi zdravniki za rastline.

(Smeh) Pri vzgoji rastlin je vedno veliko izzivov, saj se vsaka malenkost odraža na rasti, pa naj gre za sončno svetlobo, vlago ... V tem primeru je rastlina – tako kot človek – v stresu; ni pa nujno, da se ta stres pokaže takoj. Vrtnarje si v tem primeru lahko predstavljate tudi kot zdravnike za rastline, ki odpravljajo vse te simptome. Rastlino moramo namreč vzgojiti do faze in na način, da je tržno zanimiva, kar pa pomeni, da mora biti močna in zdrava. Pomislite kdaj, da bi v trgovini kupili jabolko, ki je manjše ali ima na sebi kakšno krasto? Gotovo ne! Rastline

»Iz tega ne bo nič,« so mi dejali. A grah je kljuboval in naposled je sadika lepo zrasla in rodila lepe zelene stroke. S tem sta se začeli moja strast in ljubezen do gojenja rastlin.«

morajo biti dandanes za prodajo v vrhunski formi in takšne rastline mi tudi pridelujemo ...

Zakaj pa nisi prevzel dela na družinski vrtnariji Marin?

Vrtnarija, ki je v lasti moje družine, je žal po svojem obsegu premajhna, da bi lahko nudila kruh vsem, zato sem si bil prisiljen poiskati svoje delo. Sprva sem delal kot komercialist na terenu za podjetje Vrtko, nato še za Syngento, kjer sem zalagal praktično vse slovenske vrtnarje s sadilnim materialom. Po nekaj letih terenskega dela sem si zaželel drugačnega dela in pristal v podjetju Bayer kot svetovalec za varstvo rastlin. Na koncu me je znova potegnilo nazaj v vrtnarstvo, zato sem pri Revitalu.

Kako ocenjuješ uspešnost letošnje-ga dneva odprtih vrat na vrtnariji?

Obiskovalcev je bilo veliko več kot lansko leto in zdi se mi, da nam kupci vse bolj zaupajo. Dobili smo veliko pohval, saj so naše rastline

Na dnevu odprtih vrat si vodil delavnico o balkonskih nasaditvah. Kakšni so letos trendi na tem področju?

Letos gredo nasaditve glede barv v smerj pisanega. Nasaditve tako spominjajo na večbarvni senožetni travnik. Če je še pred nekaj leti veljalo, da moramo biti pri barvnih kombinacijah usklajeni in zmerni, potem je letos v trendu večbarvna kombinacija in preplet različnih vrst rastlin. Tako je na primer moderna sivkino vijolična barva v kombinaciji z rumeno in oranžno. Osebnost mi je ta stil zelo všeč.

po njihovi oceni močne, utrjene in cenovno ugodne.

Opazila sem, da ste v ponudbo vključili veliko novih, morda nekoliko eksotičnih rastlin.

Trudimo se, da bi bili s svojo ponudbo čim bolj raznoliki in da bi kupcem lahko ponudili nove sorte in vrste, saj se zavedamo, da vrtičkarji vedno bolj posegajo po eksotičnih vrstah rastlin. Letos je v naši ponudbi sadež z imenom pepino, brusnice iz domače proizvodnje, sibirska borovnica, ki je manj občutljiva in obilnejše rodi, sladki krompir, ki prihaja k nam iz tropskih krajev ... Naš najnovejši hit pa je paradiznik, ki je cepljen na krompir. Tako lahko istočasno, na eni rastlini, vzgojite gomolj krompirja in paradiznik – otroci v šali rečejo, da je to krompir s paradiznikovo mezgo.

Kako pa paradiznik cepiš na krompir?

Kako poteka postopek cepljenja paradiznika na krompir, je skrivnost, ki je ne poznam niti sam, saj jo proizvajalec skrbno skriva.

Si ljubitelj zelenjave (v kulinaricnem smislu)?

Ja, sem. Rad imam vso zelenjavo, od britve, špinače ... Zame je pomembno samo to, da je zelenjava domača oziroma slovenskega porekla. Žal iz lastnih izkušenj še predobro vem, kaj se uvaža iz tujine in kakšna je tista zelenjava. Uvožena zelenjava ni podvržena takšnim strogim kontrolam, kot smo v Sloveniji vajeni, po drugi strani pa zraste v stekleni volni, hranila pa ji umetno dodajajo. Vsi vemo, da takšna zelenjava ne more biti enakega okusa in kakovosti kot tista, ki zraste v zemlji. Sem zagovornik dejstva, da je treba zaupati domačim proizvajalcem.

Kako gledaš na novodobno problematiko semen, o kateri se v zadnjem času veliko razpravlja?

Sam ne vidim problema glede semen ter izginjanja določenih vrst in sort, saj danes obstajajo genske banke rastlinskih semen, ki bodo dolgoročno poskrbele za ohranitev avtohtonih sort. Prav se mi sicer zdi, da se ljudi ozavešča o ohranjanju starih sort, ni pa potrebe, da bi jih pretirano plašili s tem. Ne verjamem, da bi katera koli multinacionalka lahko preprečila ohranitev, izmenjavo in širjenje avtohtonih, domačih semen na relaciji sosed sosedu ...

Je še vedno živa ideja, da bi vrtnarstvo Revital gojilo zelenjavo?

Nikoli ne reci nikoli, saj preživijo tisti, ki so najbolj prilagodljivi. Dejansko je treba prisluhniti potrebam tržišča in temu primerno prilagoditi ali spremeniti pridelavo.

Kaj pa polje konoplje?

Sami veste, da konoplja v zadnjem letu pridobiva veljavo in da se veliko govori o njenih blagodejnih učinkih na človeka. Posledično postaja konoplja vse bolj prepoznava proizvod vrtnarije Revital. Konoplja nudi veliko dodano vrednost, ponašamo pa se lahko tudi z njeno ekološko pridelavo.

Koliko prostega časa si privoščiš glede na službene in družinske obveznosti?

Včasih je res težko uskladiti službene in družinske obveznosti; prostega časa pa tako rekoč nimam, tako da se trenutno tudi ne ukvarjam z nekim športom ali hobijem. Ko nisem v službi, čas preživljam z družino. Imam sina Eneja, ki je star 13 let, in hčerko Ajdo, ki je stara 7 let. Tudi žena ima naporno službo, saj se ukvarja z ekološkim certificiranjem. Kljub veliko dolžnostim pa nama uspe uskladiti obe področji.

Ali tudi Enej in Ajda kažeta kaj žilice za vrtnarjenje?

Ja, oba sta navdušena nad vrtnarjenjem. Sam ju nisem nikdar silil v to, a sta sama pokazala nemalo interesa. Tako kot sem sam kot otrok začel na enem kvadratnem metru svoje grede, sem tudi njima omogočil, da lahko sama vzgajata svojo zelenjavo. To jima je zelo všeč.

To pomeni, da imaš tudi doma svoj vrtiček?

Seveda, brez tega ne gre. Nujno je namreč, da kakšno stvar tudi praktično testiram.

In katero cvetje je med kupci najbolj priljubljeno?

Kupci še vedno najpogosteje posegajo po pelargonijah, saj so nezahtevne za vzgojo, kupujejo pa tudi surfinije, ki zelo bujno cvetijo in se zaradi različnih barv dajo lepo kombinirati z drugimi rastlinskimi vrstami. Možnih kombinacij je izredno veliko, nekateri se prepuščajo nasvetom naših trgovcev, ki zelo dobro vedo svetovati, kaj sodi skupaj.

Kakšne pa bodo letos tvoje balkonske nasaditve?

To bodo zelo pisane in razgibane nasaditve, z različnimi rastlinskimi

vrstami, po vzoru senožetnega travnika.

Na kaj morajo biti kupci pozorni pri nakupu rastlin?

Zavedati se morajo, da ni pomembno samo to, da kupijo kakovostne rastline, kupiti morajo tudi kakovosten in rastlini primeren substrat, kajti le tako bo rastlina dobro rasla. Lahko namreč kupite najboljšo kakovost rastline, pa to ne bo koristilo, če bo substrat slab. Substrat mora vsebovati dosti gline in hranil. Korita naj bodo primerno globoka, da gre vanje veliko substrata. Pri rastlinah pa je pomembno, da jih kupujemo v primernem času. Če je na primer temperatura zunaj še vedno blizu ničle, ne kupujte begonij, sladkega krompirja in drugih rastlin, občutljivih za temperaturo, saj rastlina ne bo uspevala. Rastline sicer nimajo oči, da bi lahko videle, kakšno je vreme, občutijo pa, da so dnevi še vedno kratki. Tako odreagirajo, kot da bi bila jesen in ne pomlad, in tako se lahko zgodi, da rastlina zaradi stresa ne bo rasla dva meseca. Prav tako pa je treba biti pri nakupu pozoren, da rastlina ni bolna, da so korenine bele in dobro razvite, rastline pa razvejane in – nenazadnje – kupljene pri Revitalu!

Si kot tehnolog dosegljiv kupcem, če bi potrebovali nasvet ob nakupu?

Vsi, ki na vrtnariji delamo z rastlinami, imamo o tem veliko znanja in veseli smo, če našim kupcem lahko svetujemo pri odločitvah. Seveda pa sem tudi sam vedno na voljo za vsako vprašanje. Če me ne boste našli v prodajalni, kar povprašajte zame in rade volje vam bom pomagal. Lahko pa nam pišete tudi na naslov info@revital-vrtnarstvo.si.

Za konec še hudomušno vprašanje. Če bi bil rastlina, bi bil ...?

Sončnica! Preprosta rastlina, ki nima čutil kot mi ljudje, pa se vendarle vedno znova obrača proti soncu, ogromni cvetovi vedno pritegnejo množico metuljčkov in poglede mimoidočih, pa še optimistične rumene barve je! ■

Tekmovanje Case Study

Poslovna šola Bled, 8.–9. april 2015

V sredo in četrtek, 8. in 9. aprila 2015, je na Poslovni šoli Bled potekalo že tretje mednarodno tekmovanje v reševanju poslovnih primerov, Case Study Competition (CSC). Tekmovalci morajo v 24 urah rešiti primer, ki temelji na realni situaciji. Šestčlanske ekipe so sestavljali sodelavci iz podjetij Danfoss Trata, HSE, Pristop in Si.mobil ter naši talumovci. Reševanje poslovnega izziva v omejenem času je od udeležencev zahtevalo veliko znanja, medsebojnega sodelovanja, spoštovanja, odprtosti, inovativnosti ... Kar nekaj od naštetega predstavlja tudi naše vrednote. Lahko bi rekli, da je naša ekipa dokazala, da Talumove vrednote živijo, in zelo uspešno predstavljala našo družbo. Kako so o tekmovanju razmišljali sami, lahko preberete v nadaljevanju.

DARJA VODUŠEK VTIČ

Temeljni cilj CSC je promocija izobraževanj s področja poslovnih ved. Na tekmovanju so sodelavci imeli izredno priložnost, da si pridobijo različne informacije, znanja in spretnosti in da na študiji primera (angl. *case study*) pokažejo vse svoje znanje, spretnosti in sposobnosti, da analizirajo, pripravijo in predstavijo rešitve problema, ki so ga reševali, in se pri tem seveda družijo in primerjajo. Tekmovali so s timi iz drugih poslovnih okolij.

V nadaljevanju lahko preberete, kako o tekmovanju razmišljajo udeleženci.

Mihael Kralj

Case study competition, ki ga vsako leto organizira IEDC Alumni klub, je medpodjetniško tekmovanje, katerega glavni cilj je spodbujanje poslovnega izobraževanja. Letos je sodelovalo pet slovenskih podjetij, med katerimi je bila tudi naša šestčlanska ekipa iz Taluma. Tekmovanje zahteva veliko kreativnosti, predvsem zaradi primerov, ki nam v praksi niso poznani. Prav tako pa je reševanje problema pravi »mali maraton«, ki je obenem preizkus miselne vzdržljivosti. Poleg tega smo si razširili svoja obzorja in imeli priložnost spoznati veliko ljudi z različnih področij.

Primož Visenjak

Reševanje poslovnega primera na IEDC Bled je bila prijetna izkušnja, predvsem pa je pokazala, da smo zaposleni v skupini Talum kljub različnim profilom in področjem dela sposobni timskega in kreativnega dela. Še najprijetnejše je dejstvo, da je skoraj po pravilu poslovni primer vedno oddaljen od naših vsakdanjih obveznosti, kar je ekipi skupine Talum uspelo hitro preskočiti in se je uspešno vživela v vlogo reševanja poslovnega primera. Timski pristop in nekoliko spremenjena tematika z nepoznanim izzivom (problemom) lahko kaj kmalu predstavljata realnost pri našem dnevnem delu, pri katerem bosta uspešnost hitrega prilagajanja novim vlogam ter timsko delovanje postala ključna. Končal bi z zahvalo članom naše ekipe za plodno ustvarjanje ter se zahvalil tudi vodstvu družbe, ki nas tudi na takšen način spodbuja in usmerja k »pravim« vrednotam.

Dejan Ploj

Študija poslovnega primera je bila odlična in intenzivna izkušnja, povezana z načinom izobraževanja, ki temelji na delu v skupini, poglobljenem spoznavanju tematike problema, strukturiranem iskanju rešitev in na dobrih strateških usmeritvah podjetja v prihodnost. Med sodelavci v ekipi je bilo čutiti veliko pozitivne ener-

gije in poistovetenja s situacijo primera, zato so mnenja in predlogi neprestano prihajali z vseh strani. Kljub napornemu urniku je bilo vzdušje zelo prijetno. Vodstvu družbe bi se zahvalil za priložnost.

Borut Kostanjevec

Sodelovanje na tekmovanju je bilo posebna izkušnja – v vseh pogledih dobra. Poleg tega, da smo se člani ekipe imeli priložnost dobro spoznati, je najpomembnejša izkušnja v timske delu v posebnih razmerah. Timsko delo se na tem tekmovanju od preteklih izkušenj razlikuje predvsem v dvojem: čas za pripravo rešitev izziva je skopo odmerjen, ekipa pa je bila ves čas v fizičnem stiku (skoraj 30 ur, od tega približno 25 ur na manj kot 15 m²). Izpostavil bi naslednje: vsak član se je naravno vklopil v tim glede na potrebe tima; velika večina naših idej ali komentarjev je pripomogla h končni rešitvi (visoka stopnja koncentracije tima ves čas reševanja problema); mislim, da še nikoli nisem sodeloval v timu, ki bi v tako kratkem času toliko naredil. Problema, ki je kar kompleksen in na široko predstavljen, pred začetkom nismo poznali, po 30 urah pa smo suvereno predstavili rešitev. Hvala Talumu in sotekmovalcem za dragoceno izkušnjo, ki bo vseka-

kor v pomoč pri reševanju izzivov na delovnem mestu.

Suzana Horvat

Udeležba na dvodnevem tekmovanju Case Study Competition, ki ga je pripravila IEDC – Poslovna šola Bled, je bila izjemna priložnost in izkušnja. Člani ekipe smo se hitro in učinkovito usmerili v reševanje resničnega primera podjetja ter v 24 urah pričarali rešitve, ki so izvedljive in v katere smo verjeli. Sodelovali smo kot ekipa in vsi skupaj zasledovali en cilj – rešiti podjetje in pri tem ohraniti njegove vrednote. Članom ekipe se zahvaljujem za dobro delo in vztrajnost, vodstvu družbe in predlagateljem pa za dano priložnost sodelovati tudi na področju, ki presega naše vsakodnevne delovne naloge.

Roman Gajser

Sodelovanje na tekmovanju v reševanju poslovnih primerov je bila zanimiva in nepozabna izkušnja. K temu je še dodatno pripomoglo pozitivno, delovno in tekmovalno vzdušje, ki je prevladovalo v naši ekipi. Mislim, da se bodo preostali člani ekipe strinjali s tem, da je bilo na trenutke tudi naporno, a zagotovo bodo v spominu ostale dragocene izkušnje, ki smo si jih nabrali kot posamezniki in ekipa. Tudi jaz se zahvaljujem ekipi za dobro timsko delo in vodstvu družbe za podporo. □

»Tekmovanje zahteva veliko kreativnosti, predvsem zaradi primerov, ki nam v praksi niso poznani.«

Drugi o nas

PRIPRAVILA: DANICA HRNČIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ, SPLET

Medij: EOL

Datum: 25. 03. 2015

Gospodarstvo, okoljski davki in zelena razvojna reforma

Gospodarstvo, okoljski davki in zelena razvojna reforma je s 3. Zelenim forumom, ki bo 12. maja v ljubljanskem BTC Cityju, želimo prispevati k razmišljanju, kako pristopiti k zeleni proračunski in davčni reformi, ki mora biti del trajnostnega razvoja države oziroma nove razvojne paradigme. K vsebinski pripravi in izvedbi srečanja vabimo vse glavne akterje v državi-gospodarstvo, stroko, civilno iniciativo, občine, politiko, državno raven. Menimo, da je pravi trenutek za takšno razpravo. Še posebej, ker naj bi zeleno reformo bolj čutili onesnaževalci, zmanjšale pa naj bi se obremenitve dela in kapitala. Zeleni forum je tudi spodbuda tistim gospodarskim družbam, ki vidijo svojo razvojno perspektivo v zelenih priložnostih na trgu. Programski svet za 3. Zeleni forum sestavljajo: mag. Tanja Bogataj, Ministrstvo za okolje in prostor, mag. Tanja Bolte, Ministrstvo za okolje in prostor, mag. Vanesa Čanji, Lit media d.o.o., Marija Cebular Zajec, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Marjana Dermelj, Služba vlade RS za razvoj in kohezijsko politiko, Jure Fišer, Sekcija zbiralcev in predelovalcev kovinskih in nekovinskih odpadkov pri GZS, mag. Margareta Guček Zakošek, Državni zbor RS, dr. Marko Homšak, Talum d. d., Marko Jagodic, Papirnica Vevče, Andreja Katic, Državni zbor RS, Sabina Koleča, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, mag. Boštjan Korošec, Talum d. d., dr. Bogomir Kovač, Ekonomska fakulteta Ljubljana, dr. Vlasta Krmelj, Energap, Aleksander Mervar, F.les d. d., Dušan Mes, Slovenske železnice, mag. Mateja Mešl, Inštitut za celulozo in papir, Vida Ogorelec, Umanotera, dr. Dušan Plut, Oddelek za geografijo na FF, mag. Irena Popovič, Ministrstvo za finance, dr. Mariana Rebernik, Atotech Slovenija d. d., Brigita Sare, Dinos d. d., Jože Volfand, Fit media d.o.o., mag. Mateja Vrničar, Ministrstvo za finance, Mojca Žitnik, SURS.

Jože Volfand: Z razmišljanjem želimo spodbuditi definiranje nove razvojne paradigme Slovenije, ki ne bi prispevala le k hitrejšemu odmiku od krize, njene psihoze, ampak tudi k zeleni rasti in novim delovnim mestom. Želimo, da bi Zeleni forum integriral ključne nosilce in partnerje, ki morajo razmišljati o zeleni razvojni reformi oziroma ki bodo tako ali drugače čutili posledice tovrstne reforme. Zavestno smo dali v ospredje gospodarstvo oziroma zeleno strukturo gospodarstva. Mag. Vanesa Čanji: Najprej odpiramo razpravo, kaj sploh je zelena davčna reforma in kaj z njo hočemo.

Medij: Delo.si

Avtorji: Franc Milošič
Datum: 27. 3. 2015

Aluminij za vsakdanje življenje

Talumova zagonska družba Talum Kreativni aluminij povečuje ponudbo za vsakdanje življenje uporabnih predmetov iz aluminija. V Talumu so pripravili poseben posvet o novostih iz aluminija in možnostih širjenja njegove uporabnosti. V Kretainem aluminiju ali

Krealu so zasnovali posebno opremo za javne prostore za otroško igro, javni park, zabavni prostor in še kaj. Igrala, klopi in druga oprema je zasnovana modularno in s spojnimi elementi je mogoče zasnovati in postaviti najrazličnejše ambientalne razporeditve. V drugi skupini so svetila z led diodami, ki so jih najprej pripravili za zunanje osvetlitve, kjer je potrebna visoka svetilnost, zdaj pa že snujejo svetila tudi za zaprte prostore...

Medij: Večer

Avtorji: Slavica Pičenko Peklar
Datum: 27. 03. 2015

Rešitve za odprti prostor Talum Kidričevo je skupaj s partnerskimi podjetji predstavil uporabo aluminija v sodobnem času in prepletu kreativnosti. Talum je včeraj skupaj s partnerji Krealom, Talumnom, Lumenovo, Boxmarkom in Aha Emmijem pripravil konferenco Rešitve za odprti prostor, na kateri so strokovnjaki različnih področij govorili o sodobnih materialih v prepletu kreativnosti in poudarjali, da s svojimi rešitvami prostorom dajejo vsebine. **Vse več izdelkov, Kreala** V iskanju novih načinov uporabe aluminija so v Talumu pred poldrugim letom ustanovili podjetje Kreativni aluminij, d.o.o., ki se ukvarja z razvojem izdelkov z višjo dodano vrednostjo na osnovi aluminija pod blagovno znamko Kreal. »Več kot 60-letna tradicija pridobivanja in obdelave aluminija nam daje poglobljeno tehnološko znanje in izkušeno ekipo, ki gradi na dodani vrednosti aluminija. Številne gospodarske in razvojne povezave z gospodarskimi in institucionalnimi subjekti kažejo na vlogo Taluma kot regijskega razvojnega povezovalca, ki se nadgrajuje tudi s Kreativnim aluminijem v vlogi sorazvojnega partnerja za mlada in perspektivna podjetja. **Izkoriščajo dane lastnosti aluminija** Pregled trendov pri uporabi aluminija, analiza lastnih kompetenc, ocena priložnosti in možnosti so bile osnove za izbiro smeri razvoja rešitev za prostore na prostem, kjer pridejo do izraza prednostne lastnosti aluminija. Nizka teža, velika obstojnost v zahtevnih vremenskih razmerah, ni potrebe po vzdrževanju, skladnost z drugimi materiali (les ...) so lastnosti, ki prispevajo k funkcionalnim, estetskim in ekonomskim prednostim naših rešitev. »Z izvirnim oblikovanjem dajemo prostoru vsebine, ki prispevajo h kakovosti bivanja v kraju ter sledijo viziji razvoja pametnih mest. V sodelovanju s poslovnimi partnerji soustvarjamo družabne prostore, centre medgeneracijskega druženja, otroška igrišča, učilnice v naravi, zunanje fitnese, tržnice,« razlaga Albert Korošec, direktor Kreativnega aluminija. Ta svojo prihodnost povezuje tudi s programom razvoja svetil, pri čemer izhaja iz toplotnih, odsevnih in drugih lastnosti aluminija, ki skupaj z modernimi tehnikami LED svetlečih diod prinašajo ekonomske koristi za uporabnike s podaljšanjem življenjske dobe svetil ob hkratnem znižanju stroškov vzdrževanja in povečanjem energijskega izkoristka, obenem pa imajo z zmanjšanjem svetlobnega onesnaženja pozitiven vpliv na okolje. Skupaj s podjetjem iz domačega okolja, Boxmarkom, nadaljujejo razvoj kolekcije XTreme Outdoor Collection, ki jo je oblikovala Sabina Zerezghi in je zasnovana tako, da izpolnjuje pričakovanja najzahtevnejših kupcev, ki razumejo kakovost materialov in cenijo vrhunski dizajn.

Medij: Motosi

Datum: 2. 4. 2015

... A to ni veljalo za družbo Talum Ulitki iz Kidričevega, hčerinsko družbo koncerna Talum. Izvedel sem namreč, da tam ulivajo zadnje vilice za KTM. Ko sem poklical Mirka Veselica (nisem vedel, da že govorim z direktorjem), me je na moje veliko začudenje ta prijazno pozdravil ter povabil na ogled tovarne in samega postopka ulivanja. Pričakoval sem namreč omahovanje v smislu »veste, tega pač navadno ne počnemo« ali pa »tega ne smemo pokazati«. Novinarja v proizvodnji namreč večkrat vidijo kot oviro in nekoga, od katerega itak nimajo nič. A moji sogovorniki, veliko njih tudi motoristov, so mi ponosno razkazali svoje delo! Njihov ponos je pravzaprav kokilno oziroma gravitacijsko litje. Gre za postopek, kjer se v model oziroma kokilo ulije tekočo zlitino ustrezne recepture aluminija. Tako nastane ulitek, ki ima za razliko od visokotlačnega litja precej boljše mehanske lastnosti, zaradi votlosti pa je izdelek tudi precej lažji. »KTM za svoje on-road motorje uporablja visokotlačno litje ali High Pressure Diecast oziroma HPDC.

Medij: Si21.com

Datum: 10. 4. 2015

Danfoss Trata je zmagala v poslovnem izzivu IEDC-Poslovne šole Bled na temo strateškega inoviranja

IEDC-Poslovna šola Bled je zmagovalni ekipi ponudila tridnevno udeležbo na izbranem predavanju v razredu MBA.

Včeraj se je na IEDC-Poslovni šoli Bled zaključilo tretje mednarodno tekmovanje v reševanju študij poslovnih primerov. Gre za svojevrsten način urjenja podjetij za poslovne izzive, ki zahtevajo hitre rešitve, medtem ko so viri, zlasti čas (24 ur) omejeni.

Ekipe petih podjetij, in sicer Danfoss Trata, HSE, Pristop, Si.mobil d.d. in Talum, so se pomerile v rešitvi študije primera po izboru dr. Iana Sutherlanda, pomočnika dekanje za raziskovalno dejavnost na IEDC-Poslovni šoli Bled. Zmagala je ekipa podjetja Danfoss Trata. Ob zmagi so dejali: »V podjetju delamo na različnih področjih in ravno ta funkcijska raznolikost nam je zelo pomagala pri reševanju izziva. Izkoristili smo kompetence vsakega od nas, medtem ko smo se naloge rešili podobno kot v podjetju: najprej smo definirali osnove, nato pa smo se prepustili kreativnosti.«

Medij: STA.si

Datum: 11. 4. 2015

Termin: 8:34

Talum in Boxmark v serijsko proizvodnjo prestižnega alupohišтва

Kidričevo, 11. aprila - Največji kidričevski podjetji Talum in Boxmark sta lani začeli skupni projekt izdelave prestižnega aluminijskega pohišтва za ladijske prevoznike, ki letos iz prototipne že prehaja v serijsko izdelavo. Na zadnjem pohištvnem sejmu v Miamiu so njihovi

izdelki spet poželi veliko zanimanja, sklenili so za pol milijona dolarjev poslov.

Za Talum so ti posli po besedah predsednika uprave Marka Drobničiča eden od projektov prestrukturiranja njihovih programov z velikim potencialom. Kot je Drobničič dejal za STA, je na prodajni strani sicer bistveno pomembnejši partner Boxmark z že razvejano mrežo na področju prodaje, a so s tehnološkimi rešitvami in kakovostjo aluminijskega ogrodja dodali svoje.

»Verjamem, da bomo že letos ustvarili prihodke iz prodaje, saj so prvi signali s trga zelo pozitivni, tako da že pripravljamo montažno linijo za serijsko proizvodnjo, saj smo doslej izdelovali le prototipe. Ocenjujemo, da bi lahko že letos prodali vsaj 2000 kompletov ležalnikov, stolov in miz,« je dejal Drobničič.

Talum ima tudi sicer na področju izdelave aluminijskih izdelkov z visoko dodano vrednostjo velike načrte. V ta namen so leta 2013 ustanovili hčerinsko podjetje Talum Kreativni aluminij, ki se je lotilo izdelave izdelkov pod blagovno znamko Kreal. Slednje v sodelovanju s poslovnimi partnerji soustvarjajo družabne prostore, kot so centri medgeneracijskega druženja, otroška igrišča, učilnice v naravi, zunanji fitnesi, tržnice in podobno.

Medij: Radio City

Datum: 12. 4. 2015

Novinar: Največji kidričevski podjetji, Talum in Boxmark, sta lani začeli skupni projekt izdelave prestižnega aluminijskega pohišтва za ladijske prevoznike, ki letos iz prototipne že prehaja v serijsko izdelavo. Na zadnjem pohištvnem sejmu v ZDA so njihovi izdelki spet poželi veliko zanimanja, sklenili pa so za pol milijona dolarjev poslov.

Marko Drobničič (direktor Taluma): Zagotovo je to eden izmed projektov v smislu prestrukturiranja naših programov. Moram povedati, da je tu na prodajni strani bistveno pomembnejši partner Boxmark z že razvejano mrežo na področju prodaje. Seveda smo pa mi, s tehničnimi in tehnološkimi rešitvami ter kvaliteto v aluminijem ogrodju, pridodali temu izdelku svoje. Verjamem, da bomo v letošnjem letu že ustvarili prihodke iz prodaje. □

Pomlad na vrtnariji

Dan odprtih vrat

V soboto, 11. aprila 2015, je na vrtnariji Revital v Kidričevem potekal že tradicionalni dan odprtih vrat. Revitalovci so za obiskovalce pripravili ogled rastlinjakov, delavnico o letošnjih trendih pri nasaditvah pomladdanskih in poletnih korit, ki jo je vodil tehnolog Istok Marin, ter delavnico, na kateri ste lahko prisluhnili koristnim nasvetom specialiste za zelenjadarstvo in okrasne rastline Miši Pušenjak. Tudi na najmlajše niso pozabili, saj so na mivki lahko posadili svojo prvo sadiko solate ali kakšne druge zelenjave. Prijetne temperature so na plano zvale veliko ljudi, ki so se odločili za obisk vrtnarije in se založili z zelišči, sadikami in rožami.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ
ALEKSANDRA JELUŠIČ

Danjel Vrbnjak,
direktor Vrtnarstva Revital

»Vesel sem, da so ljudje v tako velikem številu prišli na naš dan odprtih vrat. Presenetili smo jih s prenovno vrtnega centra. Obiskovalci lahko zdaj na enem mestu dobijo vse, kar potrebujejo za nasaditve cvetja, sadik in drugega. Na dogodek smo povabili tudi naše dobavitelje, ki so obiskovalcem predstavili svoje izdelke in s tem dopolnili našo ponudbo. Obiskovalcem smo na delavnicah dali koristne nasvete in informacije, ki jim bodo koristile pri izbiri in negi rastlin.«

Danica Repnik,
Vrtnarstvo Revital

»Ocenjujem, da je letos veliko več obiskovalcev kot pretekla leta. Kupci lahko izbirajo med klasično ponudbo, tisti, ki radi poskusijo kaj novega, pa lahko letos vzgajijo pepino, sladki krompir, para-

dižnik, ki je cepljen na gomolj krompirja, in drugo.«

Darko Štumberger,
Vrtnarstvo Revital

»Danes imam na dnevu odprtih vrat nalogo, da usmerjam obiskovalce. Po mojih ocenah je letos veliko več obiskovalcev kot preteklo leto.«

Marija Cmrečnjak,
Vrtnarstvo Revital

»Na dnevu odprtih vrat sem bila zadolžena za svetovanje in gotovinsko blagajno na stojnici pred rastlinjakom. Obiskovalci so največ kupovali prav zelišča, saj je za sadike še prehladno; no, razen če jih posadijo v rastlinjake. Od rož še vedno prodamo največ navadnih in pokončnih pelargonij. Letos smo imeli več obiska kot pretekla leta. Največ ljudi je prišlo do poldneva.«

Miša Pušenjak,
specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline

»Zanimivo je, da so danes na dnevu odprtih vrat obiskovalci odprli povsem novo temo, in sicer jih je zanimal peteršilj. Lansko leto so imeli ljudje z njim veliko težav, saj so bila semena zelo slaba; domača semena so normalno kalila. Svetovala sem jim, naj si danes na vrtnariji kupijo vsaj nekaj sadik, saj bi jih lahko presadili že pred enim mesecem. Svetujem tudi, naj peteršilj poskušajo sejati bolj plitvo kot doslej, saj je ta rastlina svetlokalilka. Glede semen lahko rečem, da Slovenija nima idealne klime za vzgojo, čeravno boste semena za peteršilj in korenje brez težav vzgajili tudi sami. Na dnevih odprtih vrat sem prisotna vsako leto in moram reči, da ste letos ujeli zelo dober termin, saj vam je vreme naklonjeno. Temu primerna je tudi udeležba. Moram priznati, da se z veseljem udeležujem takšnih dogodkov, saj rada pomagam lokalnim vrtnarijam, po drugi strani pa obisk izkoristim tudi za seznanitev s problematiko in novostmi.«

Pogovor z Mišo Pušenjak

Obiskovalci v vrtnariji

Simon Mesarič,
promotor podjetja Agroruše

»Prihajam iz podjetja Agroruše, ki se ukvarja s proizvodnjo in prodajo agrokemičnih in drugih kemijskih proizvodov. Na dnevu odprtih vrat kot promotor ponujam gnojila, substrate, borovo lubje in drugo.«

Ga. Bauman s Ptuja,
obiskovalka

»Prav vsako leto pridem na dan odprtih vrat, ki poteka na vrtnariji v Kidričevem. Delavnice z Mišo Pušenjak se žal ne bom udeležila, saj imam druge obveznosti, drugače pa jo redno spremljam po radiu. Na dan odprtih vrat prihajam zato, da kupim zgodnje sadike, ki jih doma ne vzgojim. Danes sem kupila sadike brokolija, zelja, pora in jagod ter novost, sladki krompir, ki ga še nisem vzgajala. Me zanima, kako bo uspel.«

Majda Vrečar s Ptuja,
obiskovalka

»Na dan odprtih vrat sem prišla drugič. Prišla sem, ker imam zelo

rada rože. Danes sem kupila rože za korita.«

Stanislav Mesarič,
obiskovalec

»Dneva odprtih vrat sva se z ženo udeležila že jeseni. Kadar nabavljava rože ali sadike, jih vedno kupiva na vrtnariji Revital. Tokrat sva kupila sivko.«

Ana Zemljak iz Vidma,
obiskovalka

»Na dan odprtih vrat prihajam skoraj vsako leto, saj vedno pripravijo kaj novega in zanimivega. Na dogodek prihajam zato, da se seznanim z rastlinami in kakšno stvar tudi kupim. Takšni dogodki so prijetni, ker se na njih ljudje srečujemo in poklepetamo. Bila sem tudi na delavnici Miše Pušenjak. Lansko leto mi je gospa Miša svetovala glede oleandrov, letos pa sem bila bolj poslušalka. Kupila sem jagode in lilije, za paradižnik pa je še prezgodaj. Moram pohvaliti, da imajo res veliko izbiro.«

Animacija za otroke

V r t n a r s t v o

Revital

Novitete na vrtnariji Revital

Program Dobro & zdravo

- TomTato: paradižnik, cepljen na krompir (gomolji krompirja in plodovi paradižnika)
- paradižnik Tomaccio: izredno sladek in primeren za sušenje na soncu
- paradižnik Maestria, Previa: spada med najokusnejše sorte paradižnikov po oceni potrošnikov v letu 2014
- cvetača Multihead: večglava cvetača
- vijolična cvetača Grafiti
- Hummi: vzpenjave jagode
- jagode Hummi Praline: z okusom gozdne jagode in z velikimi plodovi
- jagode goji
- sibirske borovnice
- ameriške brusnice
- andske jagode
- pepino
- sladki krompir – batata

Novosti pri cvetlicah

- surfinije: veliko novih barv in vzorcev, nekoliko krajše in manj zahtevne za vzgojo
- aspilija (Brazilija): rumeno cvetoča viseča rastlina, ki bogato cveti in izredno dobro prenaša visoke temperature
- viseči rumenocvetoči tagetes: primeren za korita
- gavra s pisanimi listi
- viseči grobeljnik: od letošnjega leta tudi v rumenkasti in svetlo vijolični barvi
- diascija: v modri barvi

Cepljenje

proti klopnemu meningitisu in meningoencefalitisu

Prejšnji teden je v prostorih ambulate potekalo cepljenje proti klopnemu meningitisu. Za cepljenje se je odločilo 130 sodelavcev. Za vse, ki še razmišljate o tem, ali se cepiti ali ne, nekaj o poteku cepljenja. Drugi termin za cepljenje je 23. april 2015. Če bo interes velik, se bomo dogovorili za dodatni termin. Užijte sončne žarke, ki nam jih prinaša pomlad, in brezskrbno pojdite v naravo.

DARJA VODUŠEK VTIČ

POVZETO PO: NASVETI.NET/CEPLJENJE-PROTI-KLOPNEMU-MENINGITISU
FOTO: SPLET

Razlika med klopnim meningitisom in klopnim meningoencefalitisom

Klopni meningitis je vnetje možganskih ovojnic. Hujša oblika bolezni je klopni meningoencefalitis, pri katerem gre za vnetje možganov. Zdravila za zdravljenje obolenja še ni, zato so izrednega pomena preventivni ukrepi.

Preventivne metode

Najučinkovitejša preventivna metoda je **cepljenje proti klopnemu meningitisu** oziroma **meningoencefalitisu**. Če je cepljenje izvedeno pravilno, je v povprečju 98-odstotna verjetnost, da okužbe s klopnim meningitisom ne bo. Cepivo pa ni le učinkovito, temveč tudi varno, saj so stranski učinki cepljenja izjemno redki.

Klopni meningitis – potek cepljenja

Čeprav obstaja več shem cepljenja, so si vse v osnovi podobne. Osnovno cepljenje proti klopnemu meningitisu temelji na **treh odmerkih cepiva**. Drugi odmerek sledi od 1 do 3 mesecev po prvem

odmerku, tretji odmerek cepiva pa boste prejeli po 9 do 12 mesecev po drugem odmerku. Ker cepivo ne ohranja permanentne imunosti, so potrebni **poživitveni odmerki** (revakcinacija), in sicer prvi odmerek po treh letih od zadnjega odmerka osnovnega cepljenja, nato pa po en odmerek cepiva na vsakih naslednjih pet let. Za starejše od 60 let starosti so priporočljivi poživitveni odmerki na vsaka tri leta, saj je pri njih imunski odziv slabši.

Celovito cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu je možno opraviti tudi v krajšem času, po tako imenovani **hitri shemi**. V tem primeru je potek cepljenja hitrejši, saj drugi odmerek

prejmete 14 dni po prvem, tretjega pa 9 do 12 mesecev po drugem. Poživitveni odmerki potekajo po enakem postopku kot pri običajni shemi. Če ste **potek cepljenja** zaradi takšnega ali drugačnega razloga za dlje časa prekinili, postopka ne začnite od začetka, temveč nadaljujte z manjkajočimi odmerki.

Kdaj na cepljenje proti klopnemu meningitisu

Klopni meningitis oziroma klopni meningoencefalitis se pojavlja sezonsko, najpogosteje od maja do oktobra. Priporočljivo je, da cepljenje proti klopnemu meningitisu s prvima dvema odmerkoma opravite že **pozimi**, saj boste

na ta način visoko stopnjo imunosti dosegli pred začetkom sezone aktivnosti klopov. Številne raziskave kažejo, da se po dveh odmerkih cepiva v telesu razvijejo protitelesa pri približno 90 odstotkih cepljenih. Če ste na cepljenje v zimskih mesecih pozabili, lahko z osnovnim cepljenjem začnete **tudi spomladi ali poleti**. Vaš zdravnik bo presodil, ali boste odmerke cepiva dobili po običajni ali hitri shemi. Če ste klopni meningitis že preboleli, ste na bolezen imuni, zato ponovno obolenje ni mogoče.

Obvezno cepljenje za osebe, izpostavljene okužbi z virusom KME

Zakon o nalezljivih boleznih (Ur. l. RS, št. 69/95) ter Pravilnik o cepljenju, zaščiti z zdravili in var-

stvu pred vnosom in razširjanjem nalezljivih bolezni (Ur. l. RS, št. 16/99) določata, da je **cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu za določene skupine oseb obvezno**. Sem spadajo na primer gozdarji, lovci in vojaki, poleg njih pa tudi dijaki in študenti, ki so pri praktičnem pouku izpostavljeni okužbi z virusom KME.

Za koga je cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu primerno

Cepljenje proti klopnemu meningitisu ali meningoencefalitisu je primerno in hkrati tudi priporočljivo za osebe, **starejše od enega leta**. Še posebej je priporočljivo za ljudi, ki živijo na endemskem

Naj še enkrat poudarimo, da je **cepljenje proti klopnemu meningitisu varno in učinkovito**, hkrati pa tudi zelo priporočljivo, saj je stopnja obolevnosti za klopnim meningoencefalitisom v Sloveniji med najvišjimi v Evropi.

območju. V Sloveniji so to predvsem Gorenjska, Štajerska in Koroška. Kliničnih raziskav, ki bi dokazale varnost cepiva v času nosečnosti, ni, zato je cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu v nosečnosti **odvisno od presoje zdravnika** po individualnem pregledu nosečnice. Podobno velja za osebe z avtoimunsko boleznijo, čeprav tudi v tem primeru podatkov, ki bi ocenili varnost cepljenja, ni. Cepivo ni primerno za osebe z akutno vročinsko boleznijo ter za osebe

z alergično reakcijo na sestavine cepiva (kontraindikacije).

Stranski učinki cepiva

Žal se za cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu še vedno odloča premalo ljudi. Podatki kažejo, da je v Sloveniji **vsaj en odmerek** cepiva dobilo približno 12 odstotkov ljudi, starejših od 15 let, od katerih se jih je le slabih 40 odstotkov odločilo samoiniciativno, pri preostalih pa je šlo za obvezno cepljenje. Eden izmed razlogov za nizko precepljenost

je **strah pred stranskimi učinki cepiva**. Dejstvo je, da je cepivo varno, saj so stranski učinki izjemno redki in blagi.

Morebitni lokalni stranski učinki cepiva so bolečina, redkeje tudi rdečina in oteklina na mestu vboda. Splošni neželeni učinki so podobni kot simptomi gripe in se nekoliko pogosteje pojavljajo pri otrocih. Možni stranski učinki so torej glavobol, kratkotrajna povišana telesna temperatura in bolečine v mišicah. □

KOLEKTIV KRVODAJALCEV TALUM

Krvodajalka sem že več kot četrto stoletje

Krvodajalka sem od leta 1997 in od takrat do danes sem darovala kri kar 31-krat.

MAJDA TURK

FOTO: SRDAN MOHORIC

Za aktivno članstvo v Aktivu krvodajalcev Taluma sem se odločila, ker sem v tistem času imela tudi sama izkušnjo, povezano s krvjo. Zaradi prometne nesreče sem izgubila veliko krvi in morali so mi jo nadomestiti. Po tem dogodku sem začela razmišljati, da bi se tudi sama odzvala na krvodajalske akcije in s to gesto komu pomagala v nesreči ali bolezni.

Danes vem, da kri darujem iz razlogov, kot so: na ta način pomagaš sočloveku, ki ga sicer osebno ne poznaš, a si mu kljub temu s krvjo pripravljen podariti drobec sebe; ob tem imaš prijeten

občutek, da si nekomu pomagal ali mu celo rešil življenje; podučiš se o svoji krvni skupini; o življenju in solidarnosti začneš razmišljati drugače kot pred tem; odvzem krvi ni boleč in ne traja dolgo – udobno ležiš v velikem usnjenem stolu in po odvzemu ti postrežejo z okrepčilom.

Vse navedeno je razlog, da predlagam mladim, naj se odločijo za darovanje krvi, saj s tem pomagajo sočloveku, po drugi strani pa spreminjajo tudi svoj pogled na solidarnost in na smisel življenja. □

Majda Turk pri odvzemu krvi

Hvala, ker ste darovali kri

Občni zbor krvodajalcev Taluma

Obvestilo krvodajalcem, zaposlenim v skupini Talum, Silkemu in Praliku

Krvodajalska akcija v aprilu bo v torek, 28., in četrtek, 30. aprila 2015, med 7. in 11. uro na transfuzijskem oddelku ptujske bolnišnice.

Izlet za krvodajalce, zaposlene v skupini Talum, Silkemu in Praliku bo v soboto, 30. maja 2015. Podrobnejše informacije o izletu bomo objavili na plakatu, ki bo izobešen maja na oglasnih deskah.

MARJETKA LEDINEK
FOTO: SRDAN MOHORIC

Občni zbor kot popoldansko druženje Aktiva krvodajalcev Taluma smo začeli z zahvalo krvodajalcem za njihovo humanost, srčnost in plemenitost ter zavedanje, da z darovano krvjo rešujemo življenja in zdravje drugih, da smo pomemben del zdravstvenega sistema v smislu preskrbe krvi, in vedenje, da ves čas podarjamo preprosto, a dragoceno tekočino.

V nadaljevanju smo predstavili dnevni red občnega zbora. Problematiko krvodajalcev smo podali v sproščeni debati, v kateri smo zbrali predloge o tem, kaj bi lahko izboljšali. Predstavili smo tudi program za izlet, na katerega se bomo tokrat odpravili že maja. Veseli me, da imamo podporo uprave, saj bomo tako lahko nagradili vse tiste aktivne krvodajalce, ki bodo v prihodnosti najmanj dvakrat letno darovali kri. Na občnem zboru smo zbirali tudi predloge o načinu nagrajevanja, med katerimi bomo izbrali najprimernejšega. V nadaljevanju so bile podeljene značke in plakete krvodajalcem za številčnost odvzetih krvnih enot v letu 2014. Na naš občni zbor so bili povabljeni tudi gostje, in sicer: Franc Trčko, predstavnik Rdečega križa Ptuj, ki se je opravičil zaradi obveznosti,

in Igor Jeza, predsednik sindikata Taluma, za kratek čas pa sta se nam pridružila tudi predsednik uprave Taluma Marko Drobnič in član uprave Daniel Lačen, ki se je pridružil članom aktiva krvodajalcev, za kar mu čestitamo.

Vsi navzoči smo prejeli majhno pozornost oziroma zahvalo, ki nam jo je podarila uprava Taluma. Po odličnem okrepčilu smo se preselili na stezo za bowling in se pomerili v podiranju kegljev. Med igro je bilo veliko humorja in smeha in tako smo na sproščen način zaključili občni zbor.

Ob tej priložnosti se še enkrat iskreno zahvaljujem vodstvu in sindikatu Taluma ter Silkemu in Praliku, ki nam pomagajo z donacijami in nam tako omogočajo, da lahko dvakrat letno izpeljemo druženje krvodajalcev.

Sodelavce in sodelavke, predvsem tiste mlajše, ki še omahujejo, vabim, naj se odločijo za ta korak in postanejo aktivni krvodajalci. Ne pozabite, morda boste tudi sami že jutri potrebovali kri, saj bo od nje odvisno vaše preživetje.

V nadaljevanju objavljamo seznam članov Aktiva krvodajalcev Taluma iz Kidričevega, ki so prejeli značke za darovano kri za leto 2014. □

Zlatko Kardinar, prvič daroval kri pod okriljem Taluma

Vi sprašujete, mi odgovarjamo

Ali se šteje, da sem daroval kri v okviru Aktiva krvodajalcev Taluma, če grem na odvzem krvi izven akcije, ki jo organizira aktiv?

Da, šteje se tudi tak obisk in krvodajalca dodajo na seznam krvodajalcev Taluma (razlikuje se le datum odvzema). V tem primeru krvodajalec ni upravičen do povračila potnih stroškov. Če te pokličejo z oddelka za transfuzijo, si kot krvodajalec upravičen do povračila potnih stroškov.

Več informacij na:

tel. 070 632 332 ali 7995 368 oziroma 7995 372, e-pošta: marjetka.ledinek@gmail.com, marjetka.ledinek@talum.si.

»Član uprave Taluma Lačen Daniel se je pridružil članom aktiva krvodajalcev, za kar mu čestitamo.«

»Hvala vodstvu in sindikatu Taluma ter Silkemu in Praliku, ki nam pomagajo z donacijami in nam tako omogočajo, da lahko dvakrat letno izpeljemo druženje krvodajalcev.«

Aleksander Krajnc, 30-krat daroval kri

Zlatko Intiher, 40-krat daroval kri

Značke za

5-krat darovano kri:

Kristjan Gajser
Dejan Horvat
Robert Mihelak
Andrej Novak
Denis Pušnik
Andrej Svenšek
Enis Suljkanovič
Boštjan Zamuda
Jožef Zrnc

10-krat darovano kri:

Benjamin Ivančič
Branko Prevolšek
Marko Vek

15-krat darovano kri:

Jožica Junger
Miran Predikaka

20-krat darovano kri:

Anton Bauman
Branko Selinšek

Značke in plakete za

25-krat darovano kri:

Franc Sluga
Mirko Šoštarčič
Dušan Vorih
David Vrečko

Značke za

30-krat darovano kri

Aleksander Bezjak

Andrej Horvat
Jožef Korez
Marjetka Ledinek
Matej Munda
Stanko Pal
Anton Peršuh
Majda Turk

40-krat darovano kri:

Franc Čagran
Marjan Rebernišek

45-krat darovano kri:

Franc Čuček
Slavko Vek
Boris Železnik

50-krat darovano kri:

Bogdan Korez
Jože Premzl
Jože Turk
Slavko Vek
Roman Železnik

Značke in plakete za

60-krat darovano kri:

Boštjan Lešnik
Evgen Muhič

70-krat darovano kri:

Branko Krošl

80-krat darovano kri:

Bojan Merc

Vse tiste dobitnike, ki se občnega zbora niste udeležili, čakajo značke in plakete pri Marjetki Ledinek (dostavimo vam jih lahko tudi v sanitarno).

Udeleženci krvodajalskih akcij Marec 2015

Srečko Gajšek
Štefan Ros
Ibrahim Ekić
Marjetka Ledinek
Tonček Cenar
Stanislav Trstenjak
Dušan Jaušovec
Robert Avguštin
Milan Prapotnik
Alojz Gašparič
Ivan Petek
Denis Jušič
Franc Zajc
Nejc Šenkiš
Viktor Zamudar
Jožef Lončarič
Franc Čagran
Sandi Svenšek
Jože Rajh
Tomaž Peteršič
David Vrečko
Marjan Križanec (Silkem)
Andrej Pulko
Marjan Koser (Silkem)
Zoran Bilič
Srečko Horvat
Milan Jerebič
Dejan Vojsk (Silkem)
Zlatko Kardinar
Branko Krošl
Majda Turk
Slavko Vek
Aleksander Krajnc
Zlatko Intiher

DOGODEK

Kaj pa Leonardo?

V nedeljo, 29. marca 2015, smo talumovci in drugi, ki so prišli na predstavo, lahko uživali v komediji z naslovom *Kaj pa Leonardo?*, ki je nastala v režiji Aljaža Godca.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
VESNA KOŠIR
FOTO: SPLET

Komedijo smo posvetili damam ob dnevu žena in materinskem dnevu. V družbi svojih spremljevalcev so ob sedmi uri zvečer napolnile restavracijo Pan v Kidričevem.

Komedija je na šaljiv način osvetlila naravo identitete in svobode v družbi, ki jo poganja pohlep. V ospredju je šest pacientov, ki živijo v svojem svetu ekscesa ali deficita.

Sodelavka Vesna Košir, ki si je predstavo ogledala, je z nami delila svoje vtise:

»S sodelavko sva si igro ogledali, da bi se sprostili in nasmejali. Nekateri dialogi in situacije so bili smešni, po svoje pa tudi tragični. Komedija z naslovom *Kaj pa Leonardo?* zagotovo ni lahkotna, kar pomeni, da ob ogledu ni dovolj samo usesti se na stol in se brez prevelikega naprezanja svojega »črva« predati smehu.

Komedija je brez dvoma pritegnila pozornost avditorija z razgibano zgodbo, plastično karakterizacijo dramskih likov, z duhovitim dialogom, aktualno problemati-

ko in več kot solidno odrsko uprizoritvijo. Še posebej gre pohvaliti lik gospoda Martina, ki je navdušil prav vsakega laičnega igralca, saj je ob tako odigranem liku postal pravi profesionallec.

Hvala skupini Talum, ker ste poskrbeli za aerobno vadbo naših »črvičkov« in nam na tak način izkazali pozornost ob prazniku. Ob koncu tragikomedije z naslovom *Kaj pa Leonardo?* sem se vprašala, zakaj ne zahajam večkrat v gledališče. ◻

DOGODEK

Po sledih zgodovine našega kraja

BRIGITA AČIMOVIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Čeprav nas zanima prihodnost, je spoznavanje preteklosti tema, ki nas dodatno bogati.

Sobota, 11. april 2015, je bila pod okriljem Ustanove v objemu Kidričevo namenjena spoznavanju preteklosti kraja Kidričevo. Dogodek je bil namenjen starejšim občankam in občanom občine, še posebej tistim, ki redko zapustijo svoje domove. Ob morebitni pomoči pri prevozih, ki so jih nudili tudi gasilci, je v dvorec Sternthal prišlo blizu 40 obiskovalcev. Nekateri so na predstavitev prišli tudi na invalidskih

vozičkih in tako pokazali, da če se nekaj hoče, se tudi zmore. Dvorana je bila polna zvedavih občank in občanov, ki se pogosto z nostalgijo spominjajo starih časov. Prav te čase so ob fotografijah predstavili člani Zgodovinskega društva Kidričevo. Po predstavitvi so se lahko vsi tisti, ki so to želeli, sprehodili tudi po naselju Kidričevo do vojaške kapelice na starem pokopališču.

Ob spominih na preteklost in medsebojnem druženju so se rojevali trenutki, ki ozaljšajo vsakodnevno življenje. ◻

Dogodek je bil namenjen starejšim občankam in občanom kidričevske občine, še posebej tistim, ki redko zapustijo svoje domove. Udeležilo se ga je blizu 40 ljudi.

Udeleženci dogodka so spoznavali zgodovino kidričevske občine

Talumov Lahkotni svet

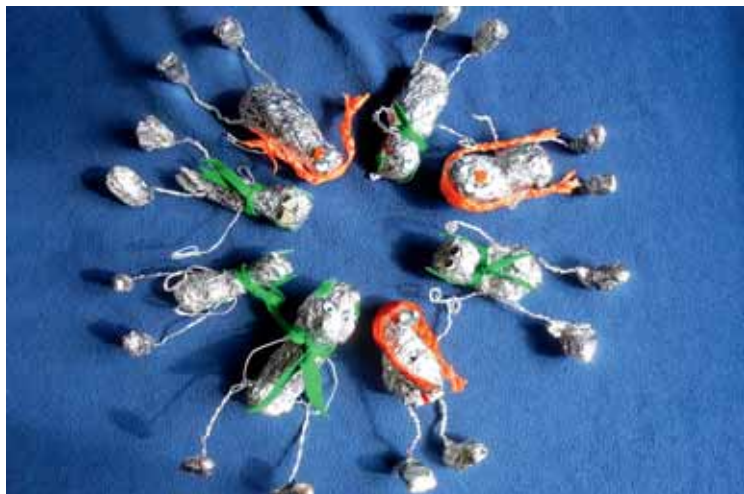
Projekt Lahkotni svet, ki se je začel lansko leto, se z letošnjim aprilom počasi zaključuje. Otroci in njihovi mentorji so se vse šolsko leto trudili in ustvarjali na temo aluminija, ki so ga prepletli z različnimi materiali in idejami. Nastale so zanimive kreacije, ki smo jih za vas objavljali v časopisu Aluminij. Prav je, da jih nagradimo za trud, zato se bo projekt zaključil z nagradnim natečajem. Na njem bomo izbrali najboljše izdelke v različnih starostnih skupinah – otroci iz vrtcev, učenci prve triade, učenci druge triade in učenci tretje triade. Razglasitev najboljših bo potekala na osrednjem dogodku v četrtek, 28. maja 2015. O prireditvi vas bomo natančneje obvestili v naslednjem časopisu Aluminij.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ARHIV VRTCEV IN ŠOL

Alu modna revija na osnovni šoli Videm

Alutrolčki s Planeta Alum

Tudi v tokratni številki smo za vas pripravili nekaj fotografij in opisov dogajanja v Lahkotnem svetu.

OŠ Kidričevo

Lea Lobenwein, 8. b, Tjaša Čuš, 8. b, Tina Blažević, 8. b

V soboto, 7. marca 2015, je na OŠ Borisa Kidriča potekalo druženje nadarjenih učencev in njihovih mentorjev iz sedmih šol pod sloganom »Ustvarjalnost je prihodnost«. Nadarjeni učenci smo se prostovoljno vključevali v delavnice glede na naše interese. Starost ni bila pomembna. Tako smo se učenci od četrtega do devetega razreda družili v naslednjih delavnicah: Pred 100 leti, Gradnja bivališč, Svet konj, Performance, Kaširan izraz iz aluminija, Pištrole na gumice, Ustvarjalnost brez meja, Ples, Izdelovanje lasnih sponk in obročev, Zgodbe in igre v angleščini, Zanimivi psihološki eksperimenti, Izdelovanje nakita in škatlic, Potovanje po Franciji in francoščini, Scratch programiranje.

Zgodba o Planetu Alum

Nekoč je na planetu Alum živelo osem alutrolčkov, tri alutrolčice in pet alutrolčkov. Alutrolčice so svoj prosti čas najraje preživljale v naravi z različnimi živalmi. Z njimi so hodile na sprehode in jim pomagale, ko so zbolele. Alutrolčki so zelo radi vrteli alublaiide, ki so si jih naredili iz legokock. Prirejali so različne bitke med seboj in drugimi alutrolčki. AluRonaldo in AluNogometko sta vsak popoldan trenirala nogomet. AluPlesalko je najraje plesal v skupini Mambo. AluKockec je gradil hiše, vrtalke, avtomobile in robote iz kock. Nekega dne pa je bilo vsega luštnega konec. Postalo je neznansko vroče. Ugotovili so, da jim jo je zagodel čarovnik Ognjenko iz drugega osončja. Vseh osem alutrolčkov se je zbralo na sestanku, na katerem so tuhtali, kako bi ga

premagali. Dogovorili so se, da bodo naredili posebno letalo, odporno na visoke temperature. Naslednji dan so na to letalo naložili ledene bombe. Z njimi so napadli Ognjenka. Toda Ognjenko se ni kar tako zlahka predal. Skril se je v vulkanski krater in mislil, da je rešen. Toda alutrolčki so bili prostovoljni gasilci in so imeli zaščitno opremo. Nadeli so si jo in se z gasilnimi aparati podali proti vulkanskemu kraterju, kjer se je skrival Ognjenko. Na pomoč so jim priskočile še hvaležne živali. S skupnimi močmi so po dolgotrajnem gašenju končno le premagali strašnega Ognjenka, da je razpadel na milijon ledenih kristalčkov. Vsi alutrolčki so se zelo veselili zmage in so priredili zabavo. Na njej so jedli pice in desetnadstropno čokoladno torto. In vsi so živeli alusrečno do konca svojih dni.

Vrtec Sonček

Alu modna revija

Vida Rižner, Brigita Plohl

V vrtcu Sonček smo združili projekta Od tkanine do obleke in Lahkotni svet, ki ga je organiziralo podjetje Talum ob praznovanju 60. obletnice delovanja. Spoznavali smo različne tkanine, oblačila, modne dodatke, obutev. Raziskovali smo aluminij in njegovo uporabnost. Podjetje Talum je pripravilo poučno knjižico o aluminiju in varovanju okolja. Avtorica knjižice Kolo v žepu Janja Vidmar nas je obiskala v vrtcu in otrokom predstavila zgodbo. V okviru projekta smo priredili modno revijo, ki smo jo posvetili predvsem mamam, da jim izkažemo pozornost in hvaležnost. Prireditve se je udeležila tudi predstavica Taluma Danica Hrnčič. Otroci so se sprehodili po modni stezi in predstavili: klobuke za različne priložnosti, kreacijo za deževne dni, pomladno in poletno kreacijo, poročna in svečana oblačila. Na koncu so nam zaigrali muzikanti. □

Do zgodovinskega uspeha brez poraza

Pogovor s Tonijem Pernatom

Minulo soboto in nedeljo je v Kopru potekal zaključni turnir v letošnjem tekmovanju Nike Premier Cup 2015. Sekretar NK Aluminij je za časopis Aluminij odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi s tekmovanjem.

TONI PERNAT

FOTO: ARHIV NK ALUMINIJ

Selekcija starejših dečkov U-15 je pod taktirko trenerja Boruta Kolarja po osmih letih dosegla zgodovinski uspeh: NK Aluminij je najboljši v tekmovanju Nike Premier Cup.

Kako je NK Aluminij sploh prišel do zaključnega tekmovanja?

Pravico do sodelovanja si ekipa pridobi, če se v rednem delu prvenstva uvrsti najmanj na osmo mesto. Ker smo trenutno tretji, uvrstitev v zaključne boje ni bila vprašljiva. Toda to še ni vse. Pred tem je bilo treba preskočiti še eno veliko težjo oviro, in sicer četrtfinalni turnir v Velenju. Bili smo uspešni in se kot prvouvrščeni uvrstili na zaključne boje v Kopru. V soboto so potekali polfinalni dvoboji. Naša skupina je bila na prvi pogled zastrašujoča, saj so bili naši konkurenti Olimpija, Domžale in Dravinja, toda nismo se ustrašili. To potrjujejo tudi rezultati: Aluminij : Olimpija 2 : 0, Aluminij : Domžale 1 : 0, Aluminij : Dravinja 2 : 1. Brez poraza smo se torej uvrstili v veliki finale, ki je bil naslednji dan, v nedeljo.

Naša nasprotnica je bila do tedaj nepremagana ekipa Maribora, ki je dominirala v drugi skupini. Čeprav so nas letos že premagali in trenutno zasedajo prvo mesto na prvenstveni lestvici, so naši fantje strnili vrste. V boj za prestižno lovoriko so se podali brez strahu, vendar z obveznim spoštovanjem nasprotnika, ki nam ni neznanka in čigar kakovost poznamo. Trener in fantje so pripravili dobro taktiko in nasprotnika celo tekmo zadrževali daleč stran od svojih vrat, kar dokazuje podatek, da si Mariborčani v celi tekmi praktično niso priigrali niti ene resne priložnosti. Po drugi strani je za naše dvakrat zadel Nik Prelec, nad njim pa je bil storjen tudi prekršek v kazenskem prostoru. Z zadetkom iz enajstmetrovke ga je »unovčil« Aljoša

Kdo so junaki zaključnega turnirja?

Anej Milić, Aljaž Džankič, Nik Očko, Tim Kovačec, Aljaž Geršak, Aljoša Flajšman, Luka Mesarič, Alen Polanec, Vid Ovčar, Semin Mrkaljevič, David Rozman, Armando Košič, Staš Petrovič, Domen Štorek, Neven Karlovčec, Jure Svenšek, Filip Jauk in Nik Prelec. Nika Prelca so strokovnjaki izbrali za najboljšega igralca dvodnevne zaključnega turnirja Nike Premier Cup 2015.

Flajšman. Končni rezultat finala: Aluminij : Maribor 3 : 0.

Da gre za izredno resno tekmovanje pod okriljem NZS, govori dejstvo, da so naši junaki zmagovorni pokal prejeli iz rok Milana Miklaviča, direktorja vseh mladinskih reprezentanc, Igorja Benedejčiča, selektorja kadetske reprezentance, in Matjaža Jakliča, vodje tehničnega sektorja pri NZS.

Pokal pa seveda še zdaleč ni vse. Z zmago so si naši fantje priigrali vstopnico za sodelovanje na evropskem prvenstvu Nike Premier Cup 2015, ki bo letos potekalo med 7. in 11. majem v Københavnu na Danskem, do takrat pa bodo morali garati še v rednem prvenstvu.

Ti mladeniči so še en dokaz, da je **Nogometna šola NK Aluminij**

zagotovo ena od najboljših, najbolj organiziranih in zavidanja vrednih športnih »družin« v Sloveniji. V tej šoli se ve, kaj mora kdo početi in za kaj je kdo odgovoren. Če tega ne bi bilo, tudi uspehov ne bi bilo. To so razlogi, zakaj otroci in mladostniki vseh starosti radi trenirajo v našem klubu, s ponosom oblečejo klubski dres in s polno odgovornostjo branijo njegove barve.

Po zadnjem dejanju v Kopru je trener Borut Kolar izjavil, da je prepričan, da bodo ti fantje dostojno in s ponosom branili barve slovenskega nogometa tudi na evropskem prizorišču. O tem sem prepričan tudi sam in starši, ki so zaključni turnir spremljali v velikem številu. Kot mi je bilo zaupano, se takšnih navijačev ne bi branili niti v slovutih klubih. **Iskrene čestitke vsem, brez izjeme.**

Na koncu pa se naj ob tej priložnosti zahvalim tudi vsem sponzorjem in donatorjem kluba, predvsem skupini Talum, ki s svojimi prispevki pomagajo uresničevati trenajzne in tekmovalne cilje trenerjev in igralcev. □

Zahvala

V 73. letu starosti se je od nas nepričakovano poslovil

Franc Zajc

iz Apač 132, upokojenec Taluma.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Hvala tudi za izrečeno sožalje, darovano cvetje in odigrano Tišino.

Njegovi najbližji

Zahvala

Ob boleči izgubi očeta **Štefana Hadlerja**

se iskreno zahvaljujemo sindikatu podjetja Talum Kidričevo in sodelavcem iz DE Vzdrževanje anodne mase za vsa izrečena sožalja. Hvala, da so ga pospremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Sin Milan z družino

MEMORANDUM

Milan, vedno boš z nami

Slovo od sodelavca in prijatelja

SODELAVCI IN PRIJATELJI

FOTO: SRDAN MOHORIC

Milan Žumbar

Dan je bil vetroven, kot da bi želel veter odpihniti žalost, ki se je nakopičila v našem drobovju, kar pa žal ne gre. Navadno nas novice o izgubi res hudo dotolčejo šele takrat, ko dojamemo, da človeka, ki nam je bil drag in s katerim smo si delili del življenja, ni več in ga nikoli več ne bo. Ostal bo samo v naših spominih. Tako se bo oko orosilo ob najbolj nepričakovanih situacijah, ko bo nekdo ali nekaj naplavilo spomin na dogodek, ki je bil povezan z njim.

Zdelo se je, da je bilo tisti dan pokopališče premajhno, da bi lahko sprejelo množico ljudi, ki se je zbrala ob cerkvi v Cirkulanah, da bi še zadnjič pospremila

človeka, ki jim je veliko pomenil. Ker je bil Milan Žumbar vedno nasmejan in vesel, bi nas verjetno v tistem trenutku potrepljal po ramenih in nam z nasmehom povedal, da je življenje kljub tegobam in tragedijam lepo. Takšen je bil in to je bil način, na katerega je živel, zato smo ga imeli radi.

Novica o njegovi smrti je udarila med nas kot strela z jasnega, saj nihče ni mogel slutiti, da bo tako klenemu možu, kot je bil Milan, v najlepših letih življenja zatajilo srce. Čeravno smo vsi vedeli, da Milan v ospredje prepogosto postavlja delo in druge obveznosti in premalo skrbi zase ter za svoje zdravje, pa česa takšnega ni pričakoval nihče.

Na ponedeljkovo jutro smo na njegovo mizo postavili svečko in skrbno pazili, da ne bi ugasnila. »Mora goreti zanj, da bo vedel, da smo z njim!« smo si govorili. Med nami samimi pa je bilo tako, kot da nam je tisti dan zastala beseda v grlu in na hodniku je vladala tišina. Morda smo podzavestno prisluškovali, kdaj bomo na hodniku zaslišali njegove korake in smeh, kdaj bo pogledal v katero izmed pisarn in voščil dobro jutro.

Sodelavci iz livarne so ulili hlebček aluminija, v servisu pa so vanj zrezkali številko 33. Toliko let je bil namreč Milan predan Talumu, stroki, delu in ljudem, s katerimi je poslovno ali kako drugače sodeloval.

»Milan, v vsakem kilogramu aluminija si pustil svoj pečat,« so bile besede predsednika Marka Drobniča.

Njegov najbližji sodelavec je bil Boštjan Korošec, vodja Službe za upravljanje z energijo, ki se Milana spominja z besedami: »Od prvega dne, kar sem se kot pripravnik zaposlil v Talumu (v stikalnici), sem se učil in delal skupaj z Milanom. Od vsega začetka mi je bil mentor, saj sem praktično ves čas delal na področju energetike, v kateri je enega glavnih nosilnih stebrov, v zadnjih 10 letih pa glavnega predstavljal prav Milan. V vseh letih najinega skupnega dela pa mi je postal še mnogo več kot le dober sodelavec – bil mi je najbližji prijatelj!

Kot sodelavec je bil zmeraj najprej ČLOVEK, takoj zatem pa izjemen strokovnjak, ki se je zakopal v vsako področje energetike in ga spoznal do najmanjših podrobnosti – le tako je znal dojemati svoje delo in ga na tak način tudi podajal vsem okoli sebe ter zato v njem pustil tako močan pečat.

Mnogokrat sta me presenetili njegova vztrajnost in želja po tem, da bi razvozlal sleherno podrobnost mnogih problematik, ki jih je obdeloval, pa čeprav morda v tistem trenutku ni bila ključna za

nadaljnje odločitve – ampak takšen je bil po načinu dela in razmišljanja, zato sem mu to zmeraj štel kot izjemno kvaliteto. Ob bok temu zlahka pripišem še vztrajnost in neutrudnost pri prepričevanju, pa naj je šlo za področje energetike ali za zasebne stvari. K temu pa dodajam še njegovo odprtost, odkritost in neposrednost, čeprav se je včasih že zavestno zadrževal ...

Je pa znal Milan vedno najti dovolj časa tudi za hudomušnosti in norčije, ki sva jih znala ušpičiti, in se ob tem nasmejati do solz, še posebej na kakšnem strokovnem dogodku ali konferenci, ki sva se jih udeleževala, pogosto pa se nama je pridružila še Jasna Čuš Babič. Raje niti ne omenim dogodka, ko sem ga komaj zadržal, da ni na odru pred celim avditorijem oznanil moje domnevne želje, da bi nekaj zapel ...

Če sem lahko o njegovem delu napisal kar nekaj vrstic in bi jih lahko še mnogo, mnogo več, pa lahko o izgubi najbližjega prijatelja povem le to, da čutim v sebi globoko bolečino in praznino. Kako jo bom zapolnil, še ne vem, vem pa, da me bo Milan spremljal zmeraj!

Zagotovo bi si Milan želel, da njegov odhod vzamemo kot nekaj povsem vsakdanjega in naravnega ter da se raje posvetimo nedokončanemu delu kot žalosti!

Počivaj v miru, Milan! □

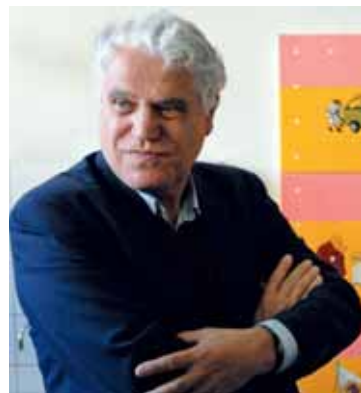
MEMORANDUM

Zmago Jeraj, umetnik

V 78. letu se je poslovil slikar Zmago Jeraj

DARKO FERLINC

FOTO: SPLET

Zmago Jeraj

Rodil se je leta 1937 v Ljubljani. Študiral je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in v Beogradu in tam leta 1960 diplomiral pri profesorici Zori Petrovič. Leta 1967 je pri profesorju Gabrijelu Stupici na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani končal specialko za slikarstvo. Izobraževal se je tudi po diplomu. Leta 1969 se je v Londonu izpopolnjeval v grafiki, leta 1971 pa se je v Sovjetski zvezi posvečal staroruskemu slikarstvu.

Bil je profesor na Osnovni šoli Bojana Iliča v Mariboru, od leta 1970 pa na mariborski Pedagoški gimnaziji. Na Akademiji za likov-

no umetnost in oblikovanje v Ljubljani je predaval med letoma 1997 in 2007.

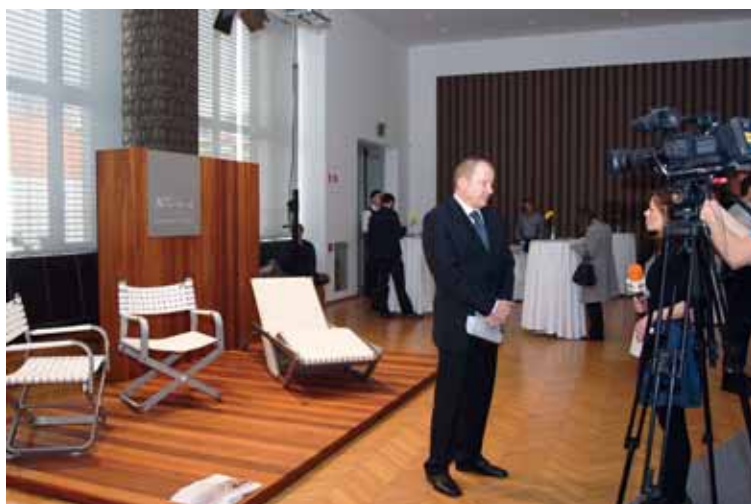
Prejel je mnoge nagrade in priznanja. Omenimo le dve. Leta 1985 je prejel nagrado Prešernovega sklada za umetniške dosežke v risbi in gvašu, leta 2009 pa Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Talumovih likovnih kolonij se je udeležil trikrat, kot slikar in kot fotograf. Njegova umetniška dela bogatijo tovarniško umetniško zbirko. Ponosni smo lahko, da je ime Talum povezano z imenom enega največjih protagonistov slovenske likovne umetnosti. □

Talum Rondelice Konferenca Dan odprtih vrat

FOTO: SRDAN MOHORIC

Od A do Ž o rezervah

GREGOR JURKO

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Za trenutek odložite hlebček, ulitek ali svinčnik iz rok, protezo dajte iz ust, natakните si bralna očala in si rezervirajte nekaj minut za članek o rezervah.

Rezerve so vse stvari, ki se hranijo za posebne namene, za hude čase ali kot nadomestilo za nekaj, kar se pokvari, kar potrebuje zamenjavo. Poznamo tudi nepotrebne rezerve oziroma rezervne obloge, ki se na telesu naberejo čez zimo. Teh rezerv se skušamo znebiti v spomladanskih mesecih. Tisti, ki na svoje telo gledajo z rezervo, pa hujšanje raje preskočijo in še raje odpovedo rezervacijo v fitness centru. Dosti raje si rezervirajo mizo v kakšni dobri restavraciji ali pa pokličejo staro mamo, da jim rezervira lepše »šnicle«, ko bodo stara mati naslednjič skupaj z mesarjem (ki ga je treba rezervirati mesece vnaprej) prašiča za ušesa vlekli iz hleva.

Rezervacije se ne nanašajo samo na turistične pakete. Podjetje lahko oblikuje rezervacije (denarna sredstva) za večje izdatke v prihodnosti. Ko to storimo v zasebnem življenju, si ponavadi rezerviramo eno trpežno nogavico, v katero nalagamo omenjena prosta denarna sredstva. Roko na srce, v današnjem času je to še najbolj varno mesto. Spomnimo se na razlastitve malih delničarjev, odpise podrejenih obveznic ali na soudeležbo pri prevzemanju tveganja v vzajemnih in pokojninskih skladih, v cerkvenih skladih, pa delniških in naložbeno-zavarovalnih skladih. Bolje, da teh perspektov ne prebirate preveč, raje si izdelajte svoj sklad bukovih drv. Še bolje je, da ima žena 17 parov čevljev, kot da se jezite zaradi svojih 17 delnic, ki so izgubile 99 odstotkov vrednosti, preden so jih dokončno odpisali. Veselje pri hiši je neprimerno večje, poleg tega poganjate globalno ekonomijo in skrbite, da imajo kitajski in vietnamski čevljarji dovolj dela.

Verjetno se nikomur več ne kolca po časih, ko smo morali vpoklicati vse rezerviste, ki so pognali tujo vojsko na rezervne položaje, preden so se dokončno umaknili na jug. Rezerv ne poznajo samo v vojski, poznajo jih tudi v športu. Rezerva v športu sicer ni tako slaba, dokler greješ klop pri Barceloni ali pa v ligi NBA ali NHL. Rezerve imajo tudi države. Nekatere imajo rezerve zlata, sira

in čokolade, druge imamo še zelo malo rezerv pri zadolževanju, tretje pa imajo veliko rezerv v obliki naravnega bogastva v svoji državi ali v državah, ki si jih bodo šele prisvojile. Rusi imajo denimo plin, Arabci nafto, Slovenci pa les. Krasno izhodišče za rezervni scenarij odhoda iz krize! Predlagam, da rezerviramo kakšno luštkano linijo za polizdelke, znanja v rezervi za primitivne izdelke imamo gotovo dovolj. Nikar se ne držite tako rezervirano ob novih idejah!

Rezerve imamo doma: v obliki ozimnice, ko gremo na pot, vzamemo s seboj rezervna oblačila, ko gremo na sindikalni izlet, pa rezervno zaščito. Ko porabite rezervirana sredstva za pred kratkim rezerviran dopust, nikar ne pozabite na rezervno kolo, rezervne žarnice in rezervne zaščitne jopiče, ko se odpravite na pot. Rezerve poznamo tudi v službi. Za nemoteno delovanje poslovnega sistema, ki ga ljubkovalno kličemo Talum, so nujni rezervni denar, rezervne zaloge surovin in rezervnih delov, ki morajo biti hitro dosegljivi, če se kaj pokvari. To so otipljive rezerve, ki jih lahko čutimo, poznamo pa tudi rezerve v delovnem procesu, rezerve v inovacijskem potencialu in rezerve v delovni energiji. Zadnje tri je malce težje zbuditi, vendar pomembno vplivajo na naše rezervne scenarije, nenazadnje pa tudi na povečanje produktivnosti in dobička podjetja. ▣

»Vse, kar smo napisali, seveda jemljite z rezervo.«

KRIŽANKA

Slovarček: ARRON – francoska atletinja (Christine), ARUD – staroperzijski verz, BOLERČEK – kratek ženski telovnik (manjš.), EINO – finski pesnik Leino, FOOT – angloameriška dolžinska enota, KOB – afriška antilopa, ORR – kanadski hokejist (Bobby), PATOS – zanos, strastnost.

					ALUMINIJ	KDOR SE UKVARJA S ŠPORTOM	SPOJINA OGLJIKA S KOVINO	FRANCOSKA ATLETINJA (CHRISTINE)	FILOZOFSKA FAKULTETA	NIČLE	OPO-NAŠALEC, POSNE-MOVALEC	ITALIJANSKI OPERNI PEVEC (ENRICO), TENORIST	DUMASOV MUŠKETIR
						DROG ZA NOŠENJE ŠKAFA							
						KDOR PRIPRAVLJA IN PRODAJA PARFUME							
						KANADSKI HOKEJIST (BOBBY)			TURŠKA DENARNA ENOTA				
						STAROPERZIJSKI VERZ			AMERIŠKI IGRALEC (MICHAEL)				
													
SESTAVIL: JANKO SEGULA	ZGARAN ČLOVEK	ŽENA MAHARADŽE	ERBIJ	DIVJA EGIPTOVSKA SMOKVA	ALUMINIJ	IZVRTANA LUKNJA					NAJVIŠJE IGRALNE KARTE		
						SLOVENSKI IGRALEC RAVNOHRIB					PREBIVALCI ANATOLIJE		
						FUNT (ANGL.)							
						NIZKI GLAS ZVONA			ZANOS, STRASTNOST				
									HRUP, TRUŠČ				
ITALIJANSKI REVOLUCIONAR (GIUSEPPE)								RAZSTAVNA PLOŠČA				PLEMIŠKA JE MODRA	STAR SLOVAN
								GRŠKA ČRKA					
ANIKA HORVAT			UDOBNO LEŽIŠČE				PREBIVALKA KROPE						
						TOVARNNA PIJAC V MIRNI							
NASELJE PRI DOMŽALAH Z VRTOM (ZGORNJA SLIKA)								OVOJ, OVITEK, PAKET			RAFAEL NADAL		
								OLIMPIJSKE IGRE			ANGLO-AMERIŠKA DOLŽINSKA ENOTA		
ARMENSKI SKLADATELJ HAČATURJAN						FINSKI PESNIK LEINO			DOBIČEK				
						SETEV, SEJANJE			PRIPRAVA ZA KAJENJE, PIPA				
PLANOTA NA PRIMORSKEM						ANGLEŠKI GLASBENIK COLLINS			TLA, POD			PREIZKUS ZNANJA, SPOSOBNOSTI	GLAVNO MESTO GANE
									KRATEK ŽENSKI TELOVNIK (MANJŠ.)				
FINSKO JEZERO, INARI						OSCAR ARIAS		KRAJ V ŠUMADIJI, SRBIJA			CUNJA		
						SALVADOR DALI		SLOVENSKI SLIKAR (ANTON)			LEGENDARNI BRAZILSKI NOGOMETAS		
RIMSKA ŠTEVILKA 101			PRIPADNIK IZUMRLEGA RODU IZ DRUŽINE ČLOVEČNJAKOV										
											MORSKO KOPALIŠČE PRI OPATIJI	STRONCIJ	
											EGIPTOVSKI POLITIK (ANVAR EL)		
						AFRIŠKA ANTILOPA			GLAVNO MESTO KALMIKIJE				
								NAJDALJŠA SLOVENSKA REKA					
						ALUMINIJ	NEZGODA					NEIMENOVANA REČ	ŠVEDSKA IGRALKA ULLMANN
							NEKDANJI AVSTRILJSKI SMUČAR (HANS)						
								ANICA ČERNEJ		MALIK			
						EVA IRGL		IGOR TORKAR		RAJKO NAHTIGAL			
						PREBIVALCI NJIVERC							
						NADETJE PRSTANA							

Upamsi!

POVABILO

»Racionalno in učinkovito z energijo«

od 1. maja do 30. junija 2015

Talum je energijsko intenzivno podjetje, zato je racionalna in učinkovita raba energije za nas ključnega pomena. Vsak prihranek, pa četudi minimalen, je pomemben in lahko pripomore k večji uspešnosti našega podjetja.

Ali v skupini Talum energente uporabljamo racionalno in smotrno?

Lahko katerega izmed njih nadomestimo z energentom, ki je cenejši ali dostopnejši?

Se da energijo še bolj učinkovito uporabljati v katerem koli procesu – proizvodnem, storitvenem, režijskem – in na kakšen način?

Lahko čisto vsak izmed nas na svojem delovnem mestu prispeva k varčevanju z energenti in na kakšen način?

Smo lahko po energijski učinkovitosti in skrbnosti pri rabi energije zgled v ožjem in širšem okolju?

IMAŠ TUDI TI KAKŠNO IDEJO?

Prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo
Z idejami ustvarjamo prihodnost